ISPRAVNO VJEROVANJE

Imam Abdul-Aziz b. Abdullah b. Baz, rhm.

Naslov poslanice:

ISPRAVNO VJEROVANJE

el-Akidetu-s-Sahiha ve ma judadduha

Autor:

Abdul-Aziz b. Baz, rhm.

Prijevod i bilješke:

Amir I. Smajić

Lektor:

Dženan Smajić

Dizajn korice:

Edis Smajić

DTP:

A. Smajić

Tiraž:

5.000

ISLAMSKI DA'VETSKI PORTAL

www.IMAN.ba - www.facebook.com/wwwimanba

BESPLATAN PRIMJERAK / ZABRANJENO PRODAVATI

Medina, 1435. h.g. / 2014. godine

ISPRAVNO VJEROVANJE

el-Akidetu-s-Sahiha ve ma judadduha

AUTOR:

Imam Abdul-Aziz b. Abdullah b. Baz, rhm.

ALLAH MU SE SMILOVAO I OPROSTIO GRIJEHE

S ARAPSKOG PREVEO I BILJEŠKAMA POPRATIO:

Amir I. Smajić

PREDGOVOR PREVODIOCA

Hvaljen neka je Allah, dželle šanuh, Jedan i Jedini. Salavate i selame šaljemo našem Poslaniku i Allahovom odabraniku, Muhammedu, njegovoj časnoj porodici i svim plemenitim ashabima.

Allah je poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, s uputom i vjerom istine kako bi je izdigao iznad ostalih vjera, makar ne bilo po volji nevjernicima. Poslao ga je, dželle šanuh, na jasnoj uputi kako bi ljude izveo iz tmina na svjetlo; iz tmina širka, novotarije i griješenja na svjetlo tevhida, Sunneta i pokornosti.

On, sallallahu alejhi ve sellem, pozivao je ljude, i danju i noću, ka jasnom putu i plemenitom sunnetu, tako da nije ostavio dobro a da ih nije podstakao na njega, a, također, ni zlo a da ih nije upozorio na njega.

Ebu Zerr el-Gifari, radijallahu anhu, rekao je: *"Umro je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a nije ostavio ni pticu na nebesima, koja pokreće svoja krila, a da nam o njoj nije dao znanja."*[1]

---

[1] Ahmed, br. 21361; Ibn S'ad, *Tabakatul-kubra,* 2/354; Taberani, *Mu'džemul-kebiru,* br. 1647 i drugi, a vjerodostojnom su je ocijenili Ibn Tejmijje, Hejsemi i Albani. (Vidi: *Der'u tearudi-akli ven-nekl,* 4/298; *Medžme'uz-zevaid,* 8/472; *Silsiletu ehadis sahiha*, 4/302)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ***"Ostavio sam vas na jasnome (bijelom) putu i uputi, čija noć je isto jasna kao i njegov dan. Neće s njega skrenuti osim onaj ko je propao."***[2]

Od smutnji i nedaća na koje nas je putem objave upozorio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jeste mnoštvo razmimoilaženja i podjela koje će se desiti u ovom ummetu, nakon njegove, alejhis-selam, smrti.

Irbad b. Sarije, radijallahu anhu, rekao je: *"Održao nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govor od kojeg su srca zadrhtala i oči orosile suzama, pa smo rekli: 'Allahov Poslaniče, kao da je ovo oproštajni govor pa nam nešto oporuči!' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče:* ***'Savjetujem vas da budete bogobojazni prema Uzvišenom Allahu, poslušnost i pokornost, pa čak kada bi rob postao vaš zapovjednik. Zaista, ko poživi od vas, vidjet će mnoga razilaženja. Zato vam oporučujem moj sunnet i sunnet mojih pravednih halifa nakon mene. Čvrsto se uzmite za to, i stisnite sa svojim kutnjacima. I upozoravam vas na novine u vjeri, jer svaka novina u vjeri je bid'at – novotarija, a svaka novotarija je zabluda.'"***[3]

---

[2] Ahmed, 4/126; Ibn Madže, br. 43. Ovo je dio hadisa Irbada b. Sarije, radijallahu anhu, koji će odmah nakon njega biti spomenut.

[3] Ahmed, 4/126-127; Ebu Davud, br. 4607; Tirmizi, br. 2676; Ibn Madže, br. 44; Ibn Hibban, br. 5 i drugi. Hadis je **sahih – vjerodostojan**. Tako su rekli Tirmizi, Ebu Nu'ajm, Hakim, Ibn

Svima je poznato da su podjele razlog nedoumice kod većine ljudi. Radi nedostatka znanja o pravom putu nisu u stanju razlučiti istinu od laži, Sunnet od novotarije, uputu od zablude itd. Iz tog razloga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što je najavio razilaženja oporučio nam je – kako bi ostali na Pravom putu - da se čvrsto držimo za Allahovu plemenitu Knjigu i njegov, alejhis-selam, sunnet.

Uzvišeni nam kaže:

"I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; - eto, to vam On naređuje, da biste bili bogobojazni." *(El-En'am, 153)*

Ibn Mes'ud, radijallahu anhu, rekao je: *"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nacrtao je liniju rukom i rekao:* ***'Ovo je Allahov Pravi put!'****, zatim je povukao liniju s desne i lijeve strane i rekao:* ***'Ovo su drugi putevi, nema ni jedan od njih a da na njemu ne čeka šejtan i poziva u njega'****. Nakon toga je proučio:* ***'I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova...'"***[4]

Abdil-Berr, Begavi, Ibn Tejmijje, Zehebi, Ibn Redžeb i mnogi drugi. (Vidi: *Džami'ul-ulumi vel-hikem*, str. 486-487)

[4] Ahmed, br. 4142. Lanac prenosilaca je dobar.

Allah, azze ve dželle, rekao je:

"... i zato ga slijedite – da biste na pravom putu bili!" *(El-E'araf, 158)*

"A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše." *(En-Nisa, 59)*

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe." *(En-Nur, 63)*

Dakle, čvrsto držanje za Sunnet i uputu prvih generacija je lađa spasa u vremenima smutnje i podjela. Onaj ko se u nju ukrca – od spašenih je, a onaj ko odbije – neka ne krivi nikog drugog osim samog sebe.

Jedan od istinskih boraca za obznanu pravog puta u nama skorije vrijeme bio je uvaženi šejh i alim *Abdul-Aziz b. Abdullah b. Baz*, rhm., koji je uložio krajnje napore za pojašnjavanje ispravnog vjerovanja, a na tom putu bio je veoma brižljiv savjetnik svim muslimanima. U vezi s tim, napisao je mnogo korisnih djela, a među njima je i djelo *"El-Akidetus-sahiha / Ispravno vjerovanje"* koje je pred nama.

Predstavlja nam zadovoljstvo da ovo kratko, ali izrazito korisno, djelo ponudimo čitalačkoj populaciji balkanskih muslimana, u iskrenoj nadi da će u njemu naći radost oka i smiraj duše.

Savršenstvo je dostojanstveno samo Uzvišenom Allahu, a manjkavost je osobina čovjeka, pa onaj ko uoči neke manjkavosti, propuste ili greške, neka ne škrtari da nam na to ukaže. *"Ustrajavanje na greški je manjkavost, a povratak istini je vrlina."*

Molim Allaha, dželle šanuh, da učini ovaj skromni trud iskrenim, radi Njegovog zadovoljstva i plemenitog Lica, te da njime okoristi muslimane. Amin!

Amir I. Smajić

Tuzla, 26. ša'ban, 1435. h. god.

am.ibr.sm@gmail.com

ISPRAVNO VJEROVANJE I DJELA KOJA GA NARUŠAVAJU

U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!

Zahvala pripada samo Allahu, Jednom i Jedinom. Salavat i selam posljednjem Allahovom Poslaniku, njegovoj časnoj porodici, ashabima i svim iskrenim sljedbenicima poslije njih.

S obzirom da je ispravno vjerovanje osnova Islama i temelj vjere, odlučio sam da to bude tematika ovog predavanja.[5]

Opće je poznato, na temelju šerijatskih dokaza, iz Kur'ana i Sunneta, da se svako djelo i riječ smatra prihvatljivim i primljenim ako proizilaze iz ispravnog

---

[5] Osnova ove kratke poslanice *"Ispravno vjerovanje"* je predavanje kojeg je šejh, rhm., održao jednom prilikom. Nakon toga je prekucano i publikovano u časopisu *"El-Buhusul-islamijje"*, i to u 7. broju, koji je izdat za mjesec redžep, ša'ban, ramazan i ševval, 1402. h. godine. Naknadno je poslanica uvrštena u opći opus svih šejhovih naučnih radova, poznatim pod imenom *"Medžmu' fetava ve mekalat mutenevvi'a"*. Ta naučna enciklopedija štampana je u više od dvadeset tomova, a ovo kratko i poučno djelo, koje je pred nama, dobilo je počast da bude prvi naučni rad u njoj. (Vidi: *Medžmu'u fetava Ibn Baz*, 1/13-27).

vjerovanja. Međutim, ako je naše vjerovanje neispravno, pa neispravna su i sva djela i riječi koja se temelje na njemu, baš kao što Uzvišeni kaže:

"A onaj ko zaniječe vjerovanje – upropaštena će mu biti djela njegova i on će, na onom svijetu, biti među propalima." *(El-Ma'ide, 5)*

"A tebi, i onima prije tebe, objavljeno je: 'Ako budeš širk učinio, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš uistinu izgubljen biti.'" *(Ez-Zumer, 65)*

Mnogo je ajeta u ovom kontekstu.

Allahova jasna Knjiga i sunnet Njegovog plemenitog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ukazuju nam da se ispravno vjerovanje sažima u šest temeljnih načela:

1.) ***amentu billahi*** - vjerovanje u Allaha,
2.) ***ve melaiketihi*** - vjerovanje u plemenite meleke,
3.) ***ve kutubihi*** - vjerovanje u Allahove knjige,
4.) ***ve rusulihi*** - vjerovanje u poslanike,
5.) ***vel-jeumil-ahiri*** - vjerovanje u Sudnji dan,
6.) ***ve bil-kaderi hajrihi ve šerrihi*** - vjerovanje u Allahovu odredbu, bila ona dobra ili loša.

Ovih šest načela se smatra temeljima ispravnog akideta koji su objavljeni u Allahovoj plemenitoj Knjizi s

kojom je Allah poslao poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.[6]

Iz ovih šest načela proizilazi obaveznost vjerovanja u sve ono što nam je naređeno da vjerujemo od nepoznatih i nevidljivih (gajb) stvari, te da vjerujemo u svaku Allahovu i Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, obavijest.

U Allahovoj Knjizi i sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je mnoštvo tekstova u kojima se spominje ovih šest načela. Među tim ajetima su riječi Allaha, koji li od svakog nedostatka je čist:

"Nije dobročinstvo okretanje lica prema istoku i zapadu; već dobročinstvo je vjerovanje u Allaha, onaj svijet, meleke, knjige, i vjerovjesnike,..."*(El-Bekare, 177)*

"Poslanik vjeruje u ono što mu objavljuje Gospodar njegov, i vjernici – svaki ponaosob vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne pravimo razliku među njima.'" *(El-Bekare, 185)*

"O pravovjernici, vjerujte u Allaha, i Poslanika Njegova, i u Knjigu koju je On Svome Poslaniku spustio, i u Knjigu koju je spustio prije. A onaj ko ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige

[6] Svaki musliman dužan je vjerovati i priznavati sva ova načela. Onaj ko ih ne priznaje, ili ih općenito zanegira, ili porekne jedan od njih, nije musliman. U vezi s tim islamski učenjaci su jednoglasni.

Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet – izgubljen je u zabludi jasnoj." *(En-Nisa, 136)*

"Zar ne znaš da je Allahu poznato sve što je na nebu i na Zemlji? To je sve u Knjizi; to je, uistinu, Allahu lahko!" *(El-Hadždž, 70)*

Kada je riječ o hadisima koji govore o ovim temeljnim načelima vjerovanja, pa i njihov broj je obilat.

Jedan od tih hadisa zabilježio je imam Muslim u *Sahihu.*[7] To je poznati hadis kojeg prenosi vođa pravovjernih, Omer b. el-Hattab, radijallahu anhu, kada je Džibril, alejhis-selam, upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o vjerovanju (imanu), na što mu je Poslanik odgovorio:

"Iman je da vjeruješ u Allaha, meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i u odredbu (kader), bila ona dobra ili loša."

Spomenuti hadis zabilježen je također i u oba *Sahiha*, i to lancem prenosilaca putem Ebu Hurejre, radijallahu anhu.[8]

Sve ono u što je jedan musliman dužan da vjeruje proizilazi iz ovih šest temeljnih načela vjerovanja; u domenu Allahovih prava, stvari koje se tiču onog svijeta, te drugih pitanja koja se bave svijetom nepoznatog (gajbom).

---

[7] Muslim, br. 1.

[8] Buhari, br. 4777; i Muslim, br. 9.

PRVO NAČELO:

VJEROVANJE U ALLAHA

Vjerovanje u Allaha, dželle šanuh, temelji se na tome da je On pravi i istinski Bog, jedini koji je dostojan obožavanja i robovanja, mimo svih drugih lažnih božanstva, jer je On stvoritelj svih ljudi.

On, Uzvišeni, čini im dobro, pa im daruje opskrbu. On je Taj koji poznaje njihov tajni i javni život. U stanju je da nagradi one koji su Mu pokorni, te da kazni one koji su grešni.

Zbog tog odnosa pokornosti spram Njega, Allah, dželle šanuh, stvorio je džinne i ljude, pa im je naredio da Mu se pokore, a u vezi s tim su i kur'anske riječi:

"Džine i ljude sam stvorio samo da mi ibadet čine. Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane. Opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!" *(Ez-Zarijat, 56-58)*[9]

---

[9] Allah, dželle šanuh, nije stvorio ljude i džinne zato što ih je potreban, ili iz razonode, ili zbog zabave, ili bez ikakve svrhe, ili pak uzalud. Daleko od toga! Stvorio ih je samo iz jednog i jedinog uzvišenog cilja, a to je da samo Njega jedino obožavaju i Njemu samo da robuju. Allah je rekao: ***"Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti?"*** *(El-Kijame, 36)* Prenosi se od poznatih učenjaka poput Mudžahida, Šafije i dr., da su protumačili ovaj ajet rekavši:

"O ljudi, obožavajte Gospodara svoga, koji je stvorio vas i one prije vas, kako biste bili bogobojazni; koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne pripisujte Allahu nekog ravnim a već ste spoznali!"[10] *(El-Bekare, 21-22)*

Uzvišeni Allah je već slao poslanike i spuštao (objavljivao) knjige kako bi se istina o Njemu pojasnila, i u to se ljude pozivalo, te kako bi se znalo koja su to djela koja se Istini suprotstavljaju.

Uzvišeni je rekao:

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte, a taguta[11] ***se klonite!'"*** *(En-Nehl, 36)*

"Prije tebe svakog poslanika što smo slali objavili bismo mu: 'Nema boga osim Mene, pa zato Mi činite ibadet!'" *(El-Enbija, 25)*

"Ovo je Knjiga čiji su ajeti usavršeni a zatim detaljno pojašnjeni, od Mudrog i Sveznajućeg, da samo

---

"Misli li čovjek da će biti ostavljen bez naredbi i zabrana!?" (*Tefsir Ibn Kesir*, 7/441)

[10] Spoznali ste da je Allah, dželle šanuh, jedini koji vas stvara, hrani i opskrbljuje, pa zato neka On bude jedini koga veličate, slavite i obožavate.

[11] *Tagut* je izraz za sve što se obožava i veliča mimo Allaha, dželle šanuh, te odvodi ljude s Pravog puta na stranputicu, bilo da je riječ o šejtanima, nevjernicima, sihirbazima, vračarima, nepravednim vladarima, medijima, inteligenciji, zakonima suprotnim Šerijatu isl.

Allaha obožavate, - ja sam vam, doista, od Njega, onaj što opominje i radosne vijesti kazuje." *(Hud, 1-2)*

Suština ibadeta ogleda se u tome da se jedino Allah, dželle šanuh, obožava i da se samo njemu usmjeravaju sve vrste ibadeta poput: dove, straha, nade, namaza, posta, prinošenja žrtvi, zavjetovanja i drugih djela dobročinstva.[12]

Sve vrste ibadeta obaveza je raditi ponizno i skrušeno, te težiti Allahovoj nagradi i strahovati od Njegove kazne. Sve to treba činiti uz iskazivanje potpune ljubavi i poniznosti prema Allahu i Njegovoj veličanstvenosti.

Većina kur'anskih ajeta objavljena je potvrđujući ovo uzvišeno načelo, a neki od tih ajeta su:

---

[12] Šejhul-Islam Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Ibadet je sveobuhvatni naziv za sve što Allah, Uzvišeni, voli i s čime je zadovoljan, od riječi i djela, javnih i tajnih. Primjer toga su namaz, zekat, post, hadždž, istinit govor, izvršavanje emaneta, činjenje dobročinstva roditeljima, spajanje rodbinskih veza, držanje do dogovora, naređivanje dobra, odvraćanje od zla, borba protiv nevjernika i licemjera, dobročinstvo prema komšiji, siročetu, putniku prolazniku, robovima, životinjama, upućivanje dove, zikr, učenje Kur'ana i sl. Također, ibadet je i ljubav prema Allahu i Njegovom Poslaniku, strah od Allaha i pokoravanje Njemu, iskreno ispovijedanje vjere Allahu uz strpljivost na Njegovim propisima, zahvalnost na blagodatima, te zadovoljstvo s odredbom. Ibadet je i čvrst oslonac na Allaha, nada u Njegovu milost, strah od kazne i tome slično."* (*Medžmu'ul-fetava*, 10/149-150)

"Zato obožaji samo Allaha iskreno Mu ispovijedajući vjeru! Iskreno ispovjedanje vjere dug je Allahu!" *(Ez-Zumer, 2-3)*

"Gospodar tvoj zapovijeda da samo Njega obožavate..." *(El-Isra, 23)*

"Dozivajte (obožavajte) Allaha, iskreno Mu ispovijedajući vjeru, pa makar to nevjernici prezirali." *(El-Mu'min, 14)*

U dva *Sahiha* zabilježeno je od Mu'aza, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Allahovo pravo kod ljudi je da Ga obožavaju i da Mu uopće širk ne čine."[13]

Također, vjerovanjem u Allaha, dželle šanuh, smatra se i vjerovanje u sve ono što je Allah naredio svojim robovima, kao što je pet očevidnih islamskih načela:

1.) ***ešhedu en la ilahe illellah*** - svjedočenje da nema drugog istinskog boga osim Allaha, i ***ešhedu enne Muhammeden resulullah*** – svjedočenje da je Muhammed Allahov poslanik[14],

---

[13] Buhari, br. 2856; i Muslim, br. 30.

[14] Svjedočenje da je *Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov Poslanik* podrazumijeva pokornost njegovim naredbama, slijeđenje njegovog sunneta (prakse), potvrđivanje njegovih hadisa, vjerovanje u njegove obavijesti, napuštanje svega što je zabranio, ostavljanje onoga što je ukorio, obožavanje Allaha onako kako je on propisao, ne davanje prednosti govoru drugih ljudi nad njegovim govorom, te da ne uvodiš u vjeru bid'ate (novotarije).

2.) obavljanje namaza,
3.) udjeljivanje zekata,
4.) post u mjesecu ramazanu,
5.) te obavljanje hadždža za onog ko je to u mogućnosti.

U to spadaju i sve druge naredbe koje sadrži ovaj čisti *Šerijat*[15], ali najvažniji i najbitniji među svim ovim ruknovima je svjedočenje da je samo Allah Bog i da je Muhammed Allahov poslanik.[16]

---

[15] Kao na primjer: dobročinstvo prema roditeljima, pažnja i lijep odnos spram rodbine, komšija, supruga, djece, naređivanje dobra i odvraćanje od zla, izmiravanje muslimana, čuvanje čednosti, obaranje pogleda od zabranjenih stvari, čuvanje jezika od lošeg govora, briga o halal opskrbi, pomoć iznemoglim itd.

[16] Tj. svjedočenje roba jezikom, srcem i djelima da ne postoji istinsko božanstvo koje treba, smije i zaslužuje da bude obožavano izuzev Uzvišenog Allaha, koji nema sudruga. Čovjek ne može biti musliman sve dok ne posvjedoči jezikom uz potpuno ubjeđenje u ispravnost i istinitost toga u srcu. Iz toga proizilazi nužnost činjenja djela u praksi, jer bez djela Islam je nezamisliv. Ako bude ubjeđen u značenje *šehadeta*, ali ga ne izgovori jezikom, u tom slučaju njegov Islam je neispravan i ne smatra se muslimanom po jednoglasnom stavu islamskih učenjaka. Međutim, ako ga izgovori jezikom i djelima prividno manifestuje, ali bez ubjeđenja u srcu, pa to je stanje munafika (licemjera), koji žele prevariti Allaha i one koji vjeruju. Oni ne varaju osim sami sebe i na ahiretu će biti u najnižim dubinama Džehennema, zato što nisu vjerovali u Allaha, dželle šanuh. Takvi su se lažnim izgovaranjem šehadeta samo spasili ovosvjetske kazne i za njih važe šerijatski propisi koji se odnose i

Svjedočenje ***"la ilahe illellah"*** podrazumijeva iskreno činjenje ibadeta samo Allahu, dželle šanuh, te negiranje bilo koje vrste ibadeta usmjerene nekom drugom.[17] To je istinsko značenje šehadeta ***"la ilahe illellah"***, a ono podrazumijeva da jedino božanstvo koje zaslužuje da bude obožavano i kojem je ispravno robovati je Allah, dželle šanuh.

Ono što se obožava mimo Njega, Uzvišenog, od ljudi, meleka, džinna i sl., sve to je zasnovano na laži. Ispravno je obožavati samo Allaha, Jednog i Jedinog.

Uzvišeni, dželle šanuh, je rekao:

"To je zato što je Allah – istina, a oni koje oni, pored Allaha, dozivaju – su ništavni." *(El-Hadždž, 62)*

Prethodio je govor da je Allah, dželle šanuh, stvorio džinne i ljude upravo radi ovog načela, koje je osnova svega drugoga. Zbog tog načela On je poslao poslanike i spustio (objavio) knjige.

Dobro o tome razmisli, te nastoj dokučiti njegovu suštinu, jer tako ćeš uočiti da je većina današnjih muslimana u velikom neznanju kada je riječ o tom veličanstvenom temelju. To neznanje navelo ih je da uz Allaha

---

na ostale muslimane, sve dok ne ispolje ono što im je u srcima javnim nevjerstvom, bilo riječima ili djelima.

[17] Tarik el-Ešdže'i, radijallahu anhu, prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ***"Ko kaže: 'La ilahe illellah - Nema boga osim Allaha' i zaniječe sve što se obožava mimo Allaha, imetak i krv su mu sveti, a njegovo polaganje računa je na Uzvišenom Allahu."*** (Muslim, br. 139)

obožavaju druga stvorenja i usmjeravaju ono što je isključivo pravo Allaha, azze ve dželle, nekom drugom mimo Njega.[18]

Vjerovanje u Allaha, dželle šanuh, podrazumijeva da je On stvoritelj svih stvorenja i cjelokupnog kosmosa, tako da njime upravlja i određuje ono što želi, svojim znanjem i moći.

On je vladar dunjaluka i ahireta, Gospodar svih svjetova, samo je On istinski Stvoritelj i samo je On uistinu Gospodar.

Poslao je poslanike i objavio svete knjige kako bi popravio stanje Svojih robova, te kako bi ih pozvao da čine ono u čemu je spas za njih, kako na dunjaluku, tako i na ahiretu.

---

[18] Svjedočenje ***"la ilahe illellah"*** nije puka rečenica koja se izgovara jezikom bez poznavanja njenog značenja i rada po onome na što upućuje. Islamski učenjaci su, izučavajući šerijatske tekstove, ustanovili osam uslova kako bi ovo svjedočenje bilo ispravno onome koji ga izgovara. ***Prvi,*** da poznaje njegovo značenje i ono što proizilazi iz njega - što je suprotno nepoznavanju. ***Drugi,*** da bude čvrsto ubijeđen u ono na što upućuje - što je suprotno sumnji. ***Treći,*** da srcem i riječima prihvata ono na što upućuje - što je suprotno odbijanju. ***Četvrti,*** da se pokorava naredbama i zabranama koje iz njega proizilaze - što je suprotno nepokornosti. ***Peti,*** da bude iskren u vjerovanju na koje upućuje - što je suprotno pretvaranju. ***Šesti,*** da javno i tajno priznaje i potvrđuje ono na što upućuje - što je suprotno nepriznavanju i utjerivanju u laž. ***Sedmi,*** da voli ovo svjedočenje i one koji ga vole i koji su ispunili uslove njegove ispravnosti. ***Osmi,*** da zanegira i zanevjeruje u sve što se obožava mimo Allaha. (Vidi: *Fethul-Medžid*, str. 73)

U svemu što je spomenuto Uzvišeni, dželle šanuh, nema nikakvog sudruga, pa su i ajeti u tom kontekstu:

"Allah je stvoritelj svega i On svime upravlja." *(Ez-Zumer, 62)*

"Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju za šest dana stvorio, a zatim se uzdigao iznad Arša; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde Njegovoj volji se pokoravaju. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!" *(El-E'araf, 54)*

Vjerovanje u Allaha, dželle šanuh, također podrazumijeva i vjerovanje u Njegova lijepa imena i uzvišena svojstva (atribute) koja su spomenuta u Kur'anu plemenitom i vjerodostojnom sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.[19]

---

[19] Allah, dželle šanuh, posjeduje najljepša imena, a njih je izrazito mnogo. Veliki broj tih imena naveden je u tekstovima Kur'ana i Sunneta, ali njihov stvarni broj ne poznaje niko drugi do On, Uzvišeni. A kada je posrijedi hadis kojeg prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ***"Allah, doista, posjeduje devedeset i devet lijepih imena. Onaj ko ih spozna (nauči) ući će u Džennet."*** (Buhari, br. 2736; i Muslim, br. 2677), taj hadis neophodno je ispravno razumjeti. Islamski učenjaci navode da ovaj hadis ne ograničava broj Allahovih lijepih imena, već da od svih Allahovih imena, čiji broj ne zna niko drugi do On, dželle šanuh, postoji devedeset i devet imena koja su odlikovana nad drugim imenima. Onaj ko ih nauči, spozna i Allaha doziva s njima obećan mu je Džennet. Pojedini neuki narod smatra da je dovoljno zapamtiti ta imena, poput pjesmice, bez spoznaje značenja i rada po tim

Obaveza je u to vjerovati bez izmjene njihovih značenja i lišavanja Allaha Njegovih svojstava, pri tome ne zalazeći u njihovu kakvoću niti ih poistovjećujući sa svojstvima stvorenja. Sve ćemo to potvrditi baš onako kako nam je preneseno i kako je zabilježeno, bez zapitkivanja o kakvoći, te uz čvrsto ubjeđenje u veličanstvena značenja tih Allahovih atributa.[20]

---

imenima, što je bez sumnje pogrešno i netačno. Uz pamćenje, mora znati značenja i raditi po njima. Vjernik kada zna da je na primjer od Allahovih imena *"Er-Rahman / Svemilostivi"*, doziva Allaha s tim imenom, moli Ga za milost i oprost grijeha, ne pada u očaj radi grijeha niti gubi nadu u Allahovu, dželle šanuh, milost. Također, kada zna da je Allah *"Er-Rezzak / Opskrbitelj"*, doziva Ga s tim imenom, od Njega traži opskrbu i samo se na Njega oslanja, ne traži od ljudi itd. I tako redom, neophodno je spoznati ostala Allahova imena i raditi u skladu s njihovim značenjima. Allahova lijepa imena izvedena su iz Njegovih uzvišenih atributa i svojstava. Svako ime upućuje na neko Allahovo svojstvo, ali ne znači da se iz svakog svojstva izvodi Allahovo ime. (Vidi: Ibn Usejmin, *El-Kava'idul-musla*; Abdur-Rezzak el-Bedr, *Fiku esma'il-husn;* Abdul-Aziz el-Dželil, *Ve lillahil-esma'ul-husna*)

[20] Allahova, dželle šanuh, svojstva, spomenuta u tekstovima Kur'ana i Sunneta, su mnoga. Sva su uzvišena, veličanstvena, potpuna, bez ikakvog vida manjkavosti, onakva kakva dolikuju samo Allahu, Uzvišenom. Allah je vječan, nema početka ni kraja, On je Prvi i Posljednji, Gospodar svih svjetova, Najveći, Gordi, Svemoćni, Neovisni, Mudri, Jedan i Jedini, stvoritelj je svega što postoji, nije rođen niti je rodio i ništa Mu ravno i slično nije. Prima pokajanja, odaziva se dovama, Milostiv je i Samilostan, Blag je i Plemenit. Voli vjernike a mrzi nevjernike, raduje se pokornostima a prezire grijehe. Kod Njega je utočište i od Njega je spas. Poznaje svaki detalj na nebesima i Zemlji, i ništa ne zaboravlja. Ono što želi

Dužni smo Allaha, azze ve dželle, opisati najuzvišenijim svojstvima, onako kako Mu dolikuje, uz negiranje svake sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja.[21]

---

biva a ono što ne želi ne biva, sve dobro vidi i sve podrobno čuje. On je veličanstven, uzvišen iznad Arša, opskrbljuje sva stvorenja. Pripada Mu sav ponos, a lice Mu je veličanstveno. Obje ruke, desna i lijeva, su plemenite, potpune i široko otvorene. Radi šta hoće, a sve njegove radnje su plemenite i ispunjene mudrošću. Pripada Mu sud i presuda. On propisuje, nagrađuje i kažnjava. Vladar je Sudnjega dana i svi će se Njemu nakon proživljenja vratiti. Kada želi smije se iskrenim robovima, te se zadivljeno čudi njihovim odabranim postupcima, a kada želi srdi se na nepokornike i okreće se od njih. Mnogostruko nagrađuje a žestoko kažnjava. Oni koji spletkare protiv Allaha i Njegovih poslanika, Allah im spletke pravi i pravedno ih u zabludi ostavlja. On, dželle šanuh, spušta se na zemaljsko nebo svake noći, i to kada nastupi zadnja trećina, onako kako dolikuje Njegovoj božanstvenosti, pa udovoljava onima koji Ga dozivaju i oprašta grijehe onima koji traže oprost, a u isto vrijeme uzvišen je iznad svih stvorenja. Allahu pripadaju sva svojstva potpunosti a njegovim plemenitim radnjama nema kraja. Zabranjeno je Allahove, dželle šanuh, atribute porediti i poistovjećivati s atributima stvorenja, jer su Allahovi atributi onakvi kakvi dolikuju Njegovoj veličanstvenosti, a atributi stvorenja su onakvi kakvi dolikuju njihovoj slabosti i manjkavosti. Značenje plemenitih svojstava je poznato, kakvoća je nepoznata, vjerovanje u njih je obavezno, a bespotrebno zapitkivanje i detaljisanje zabranjeno. Sljedbenici *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata* vjeruju u sve navedeno.

[21] Imam Ebu I'sa et-Tirmizi, rhm, kada je naveo hadis Ebu Hurejre, radijallahu anhu, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojem se spominje da Uzvišeni Allah, dželle šanuh, prima sadaku i uzima je Svojom *desnicom*, rekao je sljedeće: *"Mnogi*

Uzvišeni je rekao:

"Njemu ništa ne nalikuje! On sve čuje i sve vidi." *(Eš-Šura, 11)*

"Zato ne navodite Allahu slične! Allah doista zna, a vi ne znate." *(En-Nehl, 74)*

Ovo što smo naveli je vjerovanje *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata*, ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i onih koji ih slijede u dobročinstvu.

---

učenjaci o ovom hadisu i sličnim predajama u kojima se spominju atributi, poput Allahovog, tebareke ve te'ala, spuštanja na zemaljsko nebo svake noći, kažu: 'Predaje o tome su vjerodostojno prenesene, u sve to se vjeruje, ali se ne zamišlja i ne pretpostavlja, niti se zalazi u kakvoću. Tako nam je preneseno da su govorili Malik, Sufijan es-Sevri i Abdullah b. el-Mubarek. Svi oni su govorili o ovim hadisima: 'Prihvatite ih ali bez zalaska u kakvoću. To je stav svih učenjaka ehlis-Sunneta vel-Džema'ata. A što se tiče Džehmija, oni su negirali ove predaje i rekli da se u njima navodi tešbih (poistovjećivanje Allaha sa stvorenjima). Međutim, Allah, azze ve dželle, na mnogim mjestima u Svojoj knjizi spomenuo je ruku, sluh, vid, pa su ove Džehmije te'vilile (izmijenile značenje) ovih ajeta i protumačile ih suprotno tumačenju učenjaka. Rekli su: 'Allah nije stvorio Adema, alejhis-selam, Svojom rukom, već se pod rukom ovdje misli na moć.' Rekao je Ishak b. Ibrahim (Ibn Rahuje): 'Tešbihom (poistovjećivanjem) smatra se ako kažeš da je ruka kao ruka ili joj je slična, ili da kažeš sluh je kao sluh ili mu je sličan. Pa ako kažeš sluh je kao sluh ili je sličan sluhu, to je onda tešbih. Međutim, ako kažeš kao što je rekao Allah: 'ruka', 'sluh', 'vid', i pri tome ne govoriš 'kako?', niti govoriš da je sluh kao sluh ili sličan sluhu, pa to onda nije tešbih, već kao što je Allah rekao: ***'Njemu ništa ne nalikuje! On sve čuje i sve vidi!'*** *(Eš-Šura, 11)'"* (*Džami'ut-Tirmizi*, 2/42-43)

Upravo je to imam Ebul-Hasan el-Eš'ari naveo u svom djelu *El-Mekalat*[22] i pripisao sljedbenicima hadisa i Sunneta, a identično njemu spomenuli su i mnogi drugi učenjaci.

Imam El-Evzai, rhm, rekao je: *"Zuhri i Mekhul bili su upitani o ajetima u kojima se spominju Allahovi atributi, pa su rekli: 'Prihvatite ih onako kako su navedeni.'"*[23]

Velid b. Muslim, rhm, je rekao: *"Upitani su Malik, El-Evzai, Lejs b. Sa'd i Sufijan es-Sevri o predajama u kojima su spomenuta Allahova svojstva, pa su svi*

---

[22] Vidi: *Mekalatul-islamijjin ve-htilaful-musallin*, str. 290-297. (Izdavačka kuća Franz Štajz, izdanje drugo, 1980 god.) Imam El-Eš'ari, (umro 324 h.g.), rhm, napisao je ovo djelo nakon povratka na ispravno vjerovanje i pokajanja od zablude. Nažalost, njegova prva ubjeđenja ostala su zapisana i raširena među učenicima, pa je vremenom zasnovana i akaidska dogma *eš'arizam*, koja je zvanje dobila, upravo, po njemu. Eš'arije odavno, a naročito danas, negiraju autentičnost ovog djela i smatraju ga lažno pripisanim njihovom imamu, jer ne posjeduju drugi način da izbjegnu očitu kontradiktornost, ali, mnogi nepobitni dokazi ukazuju na suprotno tome.

[23] Tj. nemojte izokrećati značenja tih ajeta na koja upućuju vanjštinom, već vjerujete u njih onako kako ste obavješteni, uz ubjeđenje da Allahu niko nije sličan. Vidi: Ibn Abdil-Berr, *Džami'u bejanil-ilmi ve fadlih*, 2/943; Ebu Ja'la, *Ibtalut-te'vilat*, 1/47; Ebul-Kasim el-Esbehani, *El-Hudždže fi bejanil-mehadždže*, 1/475.

odgovorili riječima: 'Prihvatite ih onako kako su navedena, i ne zalazite u njihovu kakvoću.'"[24]

El-Evza'i, rhm, ističe: *"Tabi'ini i mi, a bilo nas je mnogo, govorili smo da je Allah, dželle šanuh, se uzdigao iznad Arša i da vjerujemo u sve što je navedeno od Allahovih, azze ve dželle, atributa u Sunnetu."*[25]

Kada je Rebi'a b. Ebi Abdur-Rahman, učitelj imama Malika, rhm, bio upitan o Allahovom uzdignuću iznad Arša, odgovorio je: *"Uzdignuće nije nepoznato, a kako se dogodilo je nepojmljivo za ljudski razum; od Allaha je objava, a Poslanik je dužan da je jasno dostavi, dok na nama je da u to vjerujemo i sve potvrđujemo."*[26]

Imamu Maliku, rhm, postavljeno je isto pitanje, pa je odgovorio: *"Uzdignuće je poznato, a kako se ono dogodilo je nepoznato. Vjerovati u to je obaveza, dok je zapitkivanje o tome novotarija."* Zatim je onome ko je

---

[24] Ibn Ebi Hajseme, *Et-Tarihul-kebir*, 2/345; Ibn Ebi Hatim, *Ilelul-hadis*, 5/468; El-Adžurri, *Kitabuš-Šeri'a*, 3/1146; Ibn Betta, *El-Ibanetul-kubra*, 7/241; El-Lalekai, *Šerhu usuli 'iatikad*, 3/582.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, ističe: *"Zuhri i Mekhul bili su najučeniji tabi'ini u svoje vrijeme, a ostala četverica* (tj. Malik, Es-Sevri, Lejs i El-Evza'i) *bili su imami dunjaluka u generaciji nakon tab'ina."* (*El-Hamevijje*, str. 301)

[25] El-Bejheki, *El-Esmau ves-Sifat*, 2/304.

[26] El-Lalekai, *Šerhu usuli 'iatikad*, 3/441; Ibn Kudame, *Isbatu sifetil-uluvv*, str. 164.

postavio pitanje rekao: *"Ja vidim da si ti loš čovjek!"*, te je naredio da se udalji od njega.[27]

Sličan odgovor prenešen je od majke vjernika[28] Ummu Seleme, radijallahu anha.[29]

Imam Ebu Abdur-Rahman Abdullah b. el-Mubarek, rhm, rekao je: *"Mi znamo da je naš Gospodar iznad sedam nebesa, uzvišen iznad svog Arša i odvojen od Svojih stvorenja."*[30]

Mnogo je sličnih izjava poznatih islamskih učenjaka o datoj tematici, ali ih nismo u stanju sve navesti jer je ovo samo kratki pregled.[31]

---

[27] Ed-Darimi, *Er-Reddu alel-Džejmijje*, str. 66; El-Lalekai, *Šerhu usuli 'iatikad*, 3/441; Ibn Abil-Berr, *Et-Temhid*, 7/138; Ebu Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 6/325; Es-Sabuni, *Akidetu-selef ve ashabil-hadis*, str. 184-185 idr. Detaljnije pogledati kratku poslanicu *El-Eserul-mešhur anil-Imam Malik fil-istiva* autora šejha dr. Abdur-Rezzaka el-Bedra, hafizehullah, u kojoj je pojasnio autentičnost ove predaje, a koja je, kako je predočio, prenesena putem deset različitih lanaca prenosilaca od Imama Malika b. Enesa, rhm.

[28] Tj. supruge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

[29] Vidi: El-Lalekai, *Šerhu usuli 'iatikad*, 3/440; Es-Sabuni, *Akidetus-selef ve ashabil-hadis*, str. 177-179; Ibn Kudame, *Isbatu sifetil-uluvv*, str. 158. Kaže Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm: *"Ovakav odgovor prenešen je i od Ummu Seleme, radijallahu anha, kao njene riječi, a u drugoj predaji kao riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ali na taj lanac prenosilaca ne može se osloniti."* (*Medžmu'ul-fetava*, 5/365)

[30] El-Buhari, *Halku ef'alil-ibad*, str. 30.

[31] Se'id b. Amir ed-Dube'i, rhm, jedan od imama Basre, je rekao: *"Govor džehmija gori je od govora kršćana i židova, jer su kršćani,*

Onaj ko želi više saznati o tome neka isčitava djela koja su učenjaci napisali u vezi s tim, a najbitnija su:

"Es-Sunne" Abdullaha b. Ahmeda, rhm.

"Et-Tevhid" uvaženog imama Ibn Huzejme, rhm.

"Es-Sunne" Ebul-Kasima el-Lalekaija, rhm.

"Es-Sunne" Ebu Bekra Ibn Ebi Asima, rhm.

Također, bitno je pogledati odgovor šejhul-islama Ibn Tejmijje napisan stanovnicima Hame[32], jer je taj odgovor veličanstven i prepun korisnih pravila. U njemu je, Allah neka mu se smiluje, pojasnio vjerovanje *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata*, naveo mnoge citate učenjaka, te je potvrdio ispravnost i istinitost vjerovanja *ehlis-Sunneta* a neispravnost vjerovanja onih koji im se suprostavljaju navodeći za to šerijatske i racionalne dokaze.

Gotovo identičan slučaj je i s njegovom drugom poslanicom koju je naslovio *"Et-Tedmurijje"*. U njoj je

---

židovi i pripadnici svih ostalih vjera jednoglasni da je Allah, tebareke ve te'ala, iznad Arša, a ovi govore da iznad Arša nema nikoga." (El-Buhari, *Halku ef'alil-ibad*, str. 30)

[32] To djelo je inače poznato kao *El-Fetval-Hamevijje*. Smatra se jednim od najkorisnijih djela šejhul-islama Ibn Tejmijje, rhm, iako ga je napisao u ranoj mladosti. Djelo je odlikovano mnoštvom citata prethodnih učenjaka, ubjedljivošću pri dokazivanju, navođenjem govora neistomišljenika, pravednošću, nepristrasnošću i pridržavanju islamske etike pri raspravi i tumačenju stavova. Vidi: *El-Fetval-Hamevijje*, izdavačka kuća *Darus-Sumej'i*, Rijad, drugo izdanje, 1425 h. god.

podrobno pojasnio istinu i detaljno predočio vjerovanje *ehlis-Sunneta* navodeći tradicionalne i racionalne dokaze. Pored toga, odgovorio je neistomišljenicima na način koji čini istinu jasnom i vidljivom a laž poništava i ruši iz temelja, ali za onog koji razmotri njegov govor s dobrom namjerom i s ciljem spoznaje istine.[33]

Sve frakcije koje zastupaju mišljenja suprotna *ehlis-Sunnetu* kada je posrijedi govor o Allahovim lijepim imenima i uzvišenim atributima neminovno je da će biti u koliziji s tradicionalnim (šerijatskim) i racionalnim dokazima, uz očiglednu kontradiktornost u stavovima koje zastupaju.

Što se tiče pripadnika *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata* oni pritvrđuju Allahu, dželle šanuh, sve ono čime je Sebe opisao u svojoj plemenitoj knjizi Kur'anu i sve čime Ga je opisao Njegov poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, u vjerodostojnom Sunnetu. Oni Allaha opisuju tim atributima ali pri tome svjedoče da Mu stvorenja ravna i slična nisu. Veličaju Ga i uzdižu daleko iznad toga da Ga usporede s nekim stvorenjem, ali u isto vrijeme ne mijenjaju značenja tih atributa, niti govore da upućuju na neka druga suprotna značenja. Tim su se spasili od raznih kontradiktornosti, a u isto vrij-

---

[33] Vidi: *El-Tedmurijje – Tehkikul-isbat lil-esmai ves-sifat ve hakikatul-džem'i bejnel-kaderi veš-šer'i*, valorizacija dr. Muhammed b. Avde es-Sa'vi, izdavačka kuća *Mektebetu-Ubejkan*, Rijad, šesto izdanje, 1421 h. god.

eme prihvatili su sve dokaze, i niti jedan nisu ostavili po strani, a što je osobina kojom je Uzvišeni Allah nadahnuo svakog ko se čvrsto prihvati istine s kojom je došao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i na tom putu ulaže maksimalan trud, uz iskrenu dovu Allahu, dželle šanuh, da mu olakša slijeđenje istine i njene dokaze učini jasnim.

Uzvišeni je rekao:

"Ne, nego Mi istinom suzbijamo laž, istina je uguši i laži nestane..." *(El-Enbija, 18)*

"Oni ti neće nijedan prigovor postaviti, a da ti Mi nećemo odgovor i najljepše objašnjenje navesti." *(El-Furkan, 33)*

Hafiz Ibn Kesir, rhm, je u svom poznatom tefsiru prilikom tumačenja Allahovih riječi: ***"Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju za šest dana stvorio, a zatim se uzdigao iznad Arša..."*** *(El-E'araf, 54)*, napisao veoma poučan govor kojeg ćemo ovdje navesti zbog velike koristi i mudrosti koja se u njemu krije:

"Kada je riječ o ovoj tematici postoji veoma mnogo stavova, te ih nećemo navoditi ovom prilikom. U tom pogledu slijedimo i prihvatamo stav naših ispravnih prethodnika (selefus-saliha), Malika, Evzai'ja, Es-Sevrija, Lejsa b. Sa'da, Šafije, Ahmeda, Ishaka b. Ra-huje i drugih imama i islamskih učenjaka, bilo ranijih ili kasnijih. A taj stav podrazumijeva prihvatanje ajeta onako kako su nam dostavljeni, bez zalaska u polemike o kakvoći (tekjif), poistovjećivanje božijih atributa sa

stvorenjima (tešbih), ali i bez lišavanja tog božanskog atributa (ta'til). Ono što na prvi mah zamišljaju oni koji poistovjećuju Allahova svojstva sa ljudskim ne dolazi u obzir kada se govori o Allahu, jer Uzvišenom Allahu ništa od Njegovih stvorenja ne liči, ***'Njemu ništa ne nalikuje! On sve čuje i sve vidi!'*** *(Eš-Šura, 11). Ispravno je ono što su rekli naši imami, među kojima je i Buharijin učitelj Nu'ajm b. Hammad el-Huza'i koji je rekao: 'Ko poistovjeti Allaha s nekim od Njegovih stvorenja, počinio je kufr (nevjerstvo), a i onaj ko zaniječe ono čime je Allah sam Sebe opisao, također je počinio kufr (nevjerstvo). Međutim, neka se zna da ni u Allahovim, niti u riječima Njegovog Poslanika kojima Ga on opisuje, nema poistovjećavanja sa stvorenjima.' Zato je na pravom putu onaj ko priznaje Uzvišenom Allahu ono što se o Njemu otvoreno govori u ajetima i vjerodostojnim hadisima, na način koji dolikuje Njegovoj veličanstvenosti, te ne pripisuje Uzvišenom Allahu bilo kakve osobine nesavršenstva i manjkavosti."*[34]

---

[34] *Tefsir Ibn Kesir*, 4/43.

DRUGO NAČELO:

VJEROVANJE U MELEKE[35]

Vjerovanje u meleke podrazumijeva opće i specifično ubjeđenje u njihovo postojanje. Svaki musliman vjeruje da je Allah stvorio meleke kako bi Mu robovali i bili pokorni.[36]

Uzvišeni ih opisuje riječima:

"A meleki su samo robovi poštovani. Oni ne govore dok On to ne odobri i postupaju onako kako On naredi. On zna šta su radili i šta će uraditi, i oni će se samo za onoga kojim On bude zadovoljan zauzimati (činiti šefa'at), a oni su i sami, iz stahopoštovanja prema Njemu, brižni." *(El-Enbija, 26-28)*

---

[35] Meleci su plemenita i čedna bića koja je Uzvišeni Allah, dželle šanuh, stvorio od svjetlosti kako bi Mu činili ibadet, veličali ga, slavili i pokoravali se Njegovim naredbama. Oni nisu Allahove kćeri ili sinovi, ili pak Njegovi ortaci, neka je On uzvišen od toga, već su Njegovi pokorni robovi koji ne posjeduju nijednu božanstvenu osobinu. Vidi: Hafiz el-Hakemi, *Me'aridžul-kabul*, 2/809.

[36] Muslimani vjeruju u postojanje i prisustvo meleka, iako ih ne vide svojim očima, jer se oni smatraju dijelom nevidljivog svijeta (gajba). Onaj ko zanegira postojanje meleka po Islamu se smatra nevjernikom, jer time utjeruje u laž Uzvišenog Allaha, dželle šanuh, Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i sve muslimane. Vidi: Ibn Usejmin, *Šerhu hadisi Džibril*, str. 23.

Grupacija meleka je mnogo, a neki među njima zaduženi su za nošenje i držanje Arša[37], drugi su čuvari Džen-neta[38] i Vatre[39], a neki se opet brinu od djelima ljudi.[40]

U one meleke koje su Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuli po imenima, vjerujemo u svakog ponaosob, pa tako vjerujemo u

---

[37] Uzvišeni je rekao: ***"Meleki koji nose Arš i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Njega i mole se da budu oprošteni grijesi vjernicima..."*** *(El-Mu'min, 7)*

[38] Hafiz Ibn Kesir, rhm, je rekao: *"Čuvar Dženneta je melek za kojeg se kaže da mu je ime Ridvan, a tako se navodi u pojedinim hadisima."* (*El-Bidaje ven-nihaje*, 1/113)

[39] Allah, dželle šanuh, je rekao: ***"I oni koji će u vatri biti govoriće stražarima džehennemskim: 'Zamolite Gospodara svoga da nam bar jedan dan svoju patnju ublaži!'"*** *(El-Mu'min, 49)*

[40] Uzvišeni je rekao: ***"... a nad vama bdiju čuvari, kod Nas cijenjeni pisari, koji znaju ono što radite."*** *(El-Infitar, 10-12)*, ***"Uz svakog od vas su meleki, ispred njega i iza njega, - po Allahovu naređenju nad njim bde."*** *(Er-Ra'd, 11)*

Pored navedenih meleka, u tekstovima objave spominju se još i drugi meleci poput Meleka smrti – koji je zadužen za uzimanje duša, Munkira i Nekira – koji su zaduženi za kaburski ispit, onih koji donose radosne vijesti mu'minima pri izlasku duše iz tijela, onih koji su zaduženi za stvaranje plodova u maternicama, onih koji tragaju za halkama u kojima se spominje Allah i izučava znanje, onih koji posjećuju *Bejtul-ma'mur* – nebesku Ka'bu, onih koji su neprestano u saffovima, na ruku'u, na sedždi i ne umaraju se, te melek koji je zadužen za brda i planine, a i mnogi drugi za koje ne znamo, ***"A vojske Gospodara tvoga samo On zna."*** *(El-Muddessir, 31)*

Džibrila[41], Mikaila[42], Malika – čuvara vatre[43] i Israfila – meleka zaduženog za puhanje u rog.[44]

Od 'Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Meleki su stvoreni od nura (svjetlosti), džinni od plamene vatre, a Adem od onoga što vam je rečeno."[45]

---

[41] Melek Džibril je najbolji od svih meleka, jer je bio zadužen za dostavljanje objave Allahovim poslanicima i vjerovjesnicima, a to je bez sumnje najplemenitiji posao i najveličanstvenija služba.

[42] Melek Mikail je zadužen za spuštanje kiše i rađanje plodova, a bez toga je neostvariv život na Zemlji. Vidi: Hafiz el-Hakemi, *Me'aridžul-kabul*, 2/811.

[43] Allah, dželle šanuh, navodeći riječi stanovnika Vatre kaže: ***"Oni će dozivati: 'O Malik! Neka Gospodar tvoj učini da umremo!' – a On će reći: 'Vi ćete tu vječno ostati!'"*** *(Ez-Zuhruf, 77)*

[44] Hadisi, u kojima se navodi da je melek Israfil, alejhis-selam, zadužen za puhanje u rog na Sudnjem danu, nisu pošteđeni prigovora, ali Imam El-Kurtubi, rhm, tvrdi: *"Sav ummet je jednoglasan da je melek Israfil, alejhis-selam, taj koji će puhnuti u rog."* (*El-Džami'u li ahkamil-Kur'an*, 7/20), a Hafiz Ibn Hadžer, rhm, dodaje: *"Rasprostranjeno je mišljenje među učenjacima da je ime meleka koji će puhnuti u rog Israfil, alejhis-selam, pa El-Halimi u vezi s tim navodi konsenzus učenjaka, a tako je i jasno spomenuto u pojedinim predajama..."* (*Fethul-Bari*, 11/369)

[45] Muslim, br. 2996.

TREĆE NAČELO:

VJEROVANJE U KNJIGE

Općenito kazujući, vjerovanje u knjige podrazumijeva da je Uzvišeni Allah spuštao (objavljivao) knjige Svojim vjerovjesnicima i poslanicima kako bi pojasnili Njegovo, dželle šanuh, pravo i pozvali ljude da Mu budu pokorni.[46]

Uzvišeni o tome kaže:

"Mi smo poslanike Naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali..." *(El-Hadid, 25)*

"Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu, i Allah je slao vjerovjesnike što radosnu vijest i opomenu nose; i po njima je slao Knjigu, samu istinu, da se po njoj

---

[46] Šejh Hafiz b. Ahmed el-Hakemi, rhm, kaže*: "Vjerovanje u Allahove plemenite knjige znači čvrsto potvrđivanje da su one sve spuštene (objavljene) od strane Allaha, dželle šanuh, Njegovim poslanicima, alejhimus-selam, kako bi predočili narodu jasnu istinu i pravu uputu. Te knjige su Allahov govor, a ne govor nekog drugog. Govor naveden u njima je istinski Allahov govor, onakav kakav je On želio i na način na koji je htjeo. Nekim riječima direktno se obraćao poslanicima, bez posrednika a iza zastora, a druge riječi bi objavljivao poslaniku od meleka (Džibrilu) pa bi on taj govor dostavljao poslanicima od ljudi."* (*Me'aridžul-kabul*, 2/827)

sudi ljudima u onome u čemu bi se oni razilazili." *(El-Bekare, 213)*

A, kada je posrijedi parcijalno vjerovanje u Allahove knjige, pa vjerujemo u svaku knjigu koju je Allah poimenice spomenuo, kao što su to Tevrat[47], Indžil[48], Zebur[49] i Kur'an.[50]

Plemeniti Kur'an je najvrijednija objava a ujedno i posljednja. On bdije nad svim ostalim knjigama i potvrđuje njihovu istinitost.[51] To je knjiga koju su dužni

---

[47] *Tevrat* je objavljen Allahovom poslaniku Musau, alejhis-selam: ***"Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo. Po njemu su Jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i čestiti ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli."*** *(El-Maide, 44)*

[48] *Indžil* je objavljen Allahovom poslaniku Isau, alejhis-selam: ***"Poslije njih smo Isaa, sina Merjemina, poslali, koji je priznavao Tevrat prije njega objavljen, a njemu smo dali Indžil, u kome je bilo uputstvo i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je također bilo uputstvo i pouka onima koji su se Allaha bojali."*** *(El-Maide, 46)*

[49] *Zebur* je objavljen Allahovom poslaniku Davudu, alejhis-selam: ***"... a Davudu smo dali Zebur."*** *(En-Nisa, 163)*

[50] Onaj ko zanevjeruje u neku od ovih objava, općenito, ili odbije propis objavljen u Kur'anu, ili u prijašnjim objavama a potvrđen Kur'anom, takav je nevjernik po slovu Kur'ana. Uzvišeni je rekao: ***"A onaj ko zanevjeruje u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet – daleko je zalutao."*** *(En-Nisa, 136)*

[51] Allah, dželle šanuh, je Kur'anom derogirao sve prethodne nebeske objave, i nije dozvoljeno raditi po propisima koji su spomenuti u tim knjigama, osim ako je isto potvrđeno Kur'anom, a,

svi ljudi slijediti i po njoj suditi, a istovjetno je i sa vjerodostojnim sunnetom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.[52]

Uzvišeni Allah je poslao Svoga poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u svojstvu izaslanika svim ljudima i džinnima, te mu je objavio ovaj Kur'an kako bi u skladu s njime pravedno im sudio.[53]

Uzvišeni je učinio Kur'an lijekom za sve duševne bolesti, u njemu je pojašnjenje o svemu, te uputa i milost svim vjernicima.

---

ujedno, te knjige su danas iskrivljene i neautentične. Uzvišeni je rekao: ***"A tebi objavljujemo Knjigu, samu istinu, da potvrdi knjige prije nje objavljene i da nad njima bdi. I ti im sudi prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim, i ne odstupaj od Istine koja ti dolazi; svima vama smo zakon i pravac propisali."*** *(El-Maide, 48)*

[52] Od El-Mikdama b. Madi Keriba el-Kindija, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio određene stvari na dan Hajbera, a od tih stvari je i magarećije meso, pa je rekao: ***"Doista, dat mi je Kur'an i nešto slično njemu*** *(tj. Sunnet)* ***! Bojim se da će doći neki čovjek, punog stomaka i ispružen na svojoj sećiji, pa će reći: 'Prihvatite se Kur'ana! Ono što u njemu nađete da je halal to smatrajte dozvoljenim, a ono što nađete da je haram to smatrajte zabranjenim!'"*** Bilježe ga Ebu Davud, br. 4604; Ahmed, br. 17174 idr.; a u Tirmizijevom rivajetu (br. 2664) stoji dodatak: ***"Zaista, zabrana Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, istovjetna je zabrani Allaha!"*** Hadis je vjerodostojan.

[53] Allah, dželle šanuh, je rekao: ***"Mi tebi objvaljujemo Knjigu, samu istinu, da ljudima sudiš onako kako ti Allah objavljuje."*** *(En-Nisa, 105)*

Allah, dželle šanuh, je rekao:

"Mi smo tebi spustili (objavili) Knjigu, što je za sve objašnjenje, te uputu, milost i radosnu vijest muslimanima." *(En-Nehl, 89)*

"Reci: 'O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik, Njegova vlast je na nebesima i na Zemlji; nema drugog boga osim Njega, On život i smrt daje, i zato vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, vjerovjesnika, koji ne zna da čita i piše, koji vjeruje u Allaha i riječi Njegove; njega slijedite – da biste pravim putem hodili!'" *(El-E'araf, 158)*

Ajeta u ovom kontekstu je mnogo.

ČETVRTO NAČELO:
VJEROVANJE U POSLANIKE[54]

Dužni smo vjerovati u poslanike kako generalno tako i pojedinačno. S tim u vezi, vjerujemo da je Allah, dželle šanuh, Svojim robovima slao poslanike, što ljudi bijahu, radosne vijesti i opomenu dostavljaše, i uz to u istinu pozivaše.[55]

---

[54] Poslanici, alejhimus-selam, su pokorni Allahovi robovi koje bi On, dželle šanuh, odabirao među ljudima i odlikovao objavom, a oni bi tu objavu dostavljali svojim narodima i pojašnjavali je. Tako bi Allah, dželle šanuh, uspostavljao dokaze protiv svih naroda i dokidao svake izgovore i opravdanja.

[55] Svaki poslanik kojeg je Allah, dželle šanuh, poslao ljudima bio je čovjek, muškarac, jedan od njih, smrtnik, osim što ga je Allah odabrao i počastio poslanicom. Oni, alejhimus-Selam, nisu posjedovali božanstvene osobine, pa im nije dozvoljeno upućivati neku vrstu ibadeta, ili ih pak dizati na stepen kojeg ne zaslužuju niti posjeduju. Bili su iskušavani bolestima, strahom, glađu, protjerivanjem iz rodnih krajeva, snom i smrću, a najboljem među njima Allah je naredio da obznani: ***"Reci: 'Ja nisam u stanju da od vas kakvu štetu otklonim niti da nekom od vas kakvu korist pribavim.' Reci: 'Mene niko od Allahove kazne ne može u zaštitu uzeti; samo u Njega ja mogu utočište naći – samo mogu da oglasim ono što je od Allaha i poslanice Njegove.' A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati."*** *(El-Džinn, 20-23)*

Oni koji su im se odazvali i pokorili zaslužiše vječnu sreću i uživanje, a one koji se oglušiše i odbiše pokornost zadesi ih propast i vječno kajanje.

Posljednji i najbolji poslanik je naš vjerovjesnik Muhammed sin Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem.[56]

Uzvišeni je objavio:

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte i klonite se taguta!'" *(En-Nehl, 36)*

"Poslanici koji su radosne vijesti i opomene donosili, kako ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali." *(En-Nisa, 165)*

"Muhammed nije roditelj nijednom od vaših ljudi, već Allahov poslanik i posljednji vjerovjesnik..." *(El-Ahzab, 40)*

Sve poslanike, alejhimus-selam, koje je Uzvišeni Allah poimenice spomenuo, ili je vjerodostojno zabilje-

---

[56] Šejh Muhammed b. Abdul-Vehhab, rhm, kaže: *"On je Muhammed, sin Abdullaha, sin Abdul-Muttaliba, sin Hašima, a Hašim je iz plemena Kurejš, a Kurejšije su od Arapa, a Arapi su potomstvo Isma'ila sina Ibrahima, neka je salavat na njega i na našeg Poslanika. Imao je šezdeset i tri godine, četrdeset prije poslanstva i dvadeset i tri kao vjerovjesnik i poslanik. Postao je vjerovjesnik kada mu je spuštena sura El-Ikre, a poslanik kada mu je spuštena sura El-Muddessir. Njegov rodni kraj je Mekka, a hidžru (preseljenje) je učinio u Medinu. Allah, dželle šanuh, poslao ga je da upozori na širk i odvraća od njega, te da poziva u tevhid."* (*El-Usulus-selase*, str. 20)

ženo od Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, da ih je imenovao, vjerujemo baš onako kako je navedeno.

Vjerujemo u Nuha[57], Huda, Saliha, Ibrahima i ostale poslanike, neka je svima njima, a posebno našem Vjerovjesniku, najusrdniji salavat i najiskreniji selam.[58]

---

[57] Nuh, alejhis-selam, bio je prvi poslanik kojeg je Allah, dželle šanuh, poslao ljudima. Uzvišeni o tome kaže: ***"Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega..."*** *(En-Nisa, 163)*

[58] Poslanika i vjerovjesnika, alejhimus-selam, spomenutih u Kur'anu ima dvadeset i pet. Adem, Hud, Salih, Šu'ajb, Idris, Zul-Kifl i Muhammed, alejhimus-selam, spomenuti su na različitim mjestima, a ostali su navedeni u Allahovim, dželle šanuh, riječima: ***"To su dokazi naši koje dadosmo Ibrahimu za narod njegov. Mi više stepene dajemo onima kojima Mi hoćemo. Gospodar tvoj je, uistinu, mudar i sveznajući. I Mi mu poklonismo i Ishaka i Jakuba; i svakog uputismo – a Nuha smo još prije uputili – i od potomaka njegovih Davuda, i Sulejmana, i Ejjuba, i Jusufa, i Musaa, i Haruna – eto, tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine – i Zekerijjaa, i Jahjaa, i Isaa, i Il'jasa – svi oni su bili dobri – i Ismaila i El-Jese'a i Junusa i Luta – i svima smo prednost nad svijetom ostalim dali."*** *(El-En'am, 83-86)* U Sunnetu se spominju još dva vjerovjesnika, Šis i Juš'a b. Nun, a oko poslanstva Lukmana, Zul-Karnejna, Hadira i Tubbe'a postoji spor među islamskim učenjacima.

PETO NAČELO:

VJEROVANJE U SUDNJI DAN

Vjerovanje u Sudnji dan obuhvata prihvatanje svega o čemu su nas obavijestili Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od dešavanja nakon smrti.[59]

Vjerujemo u kabursko iskušenje, kabursko uživanje i patnju[60], te sva dešavanja na Sudnjem danu od poteš-

---

[59] Vidi: Ibn Tejmijje, *El-Akidetu-l-Vasitijje*, str. 95.

[60] U jednoj podužoj predaji Beraa b. 'Azib, radijallahu anhu, navodi da su jednog dana izašli s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, da isprate dženazu nekog čovjeka od ensarija. Kada su stigli kod kabura, tijelo još nije bilo zakopano, pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjeo kraj kabura a oni su sjeli oko njega. U ruci je imao štap kojim je kuckao po zemlji - a u drugoj predaji - svoj pogled dizao bi prema gore i spuštao. Zatim je podigao glavu i rekao: ***'Utječite se Allahu od kaburskih kazni'*** – a u drugoj predaji: - ***'O Allahu! Tebi se utičem od kaburske kazne!'*** U toj predaji Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo je kako se vjernik i nevjernik ispituju u kaburu od strane dva meleka, pa je opisao uživanje vjernika i njegovu žudnju za nastupom Sudnjeg dana kako bi se susreo sa porodicom i uživao u džennetskim ljepotama, ali i patnju nevjernika i njegov strah od nastupa Sudnjeg dana kako bi izbjegao džehennemsku kaznu. Predaju su zabilježili Ahmed, br. 18614; Ebu Davud, br. 4755; Ibn Madže i drugi. Ibn Ebil-'Izz el-Hanefi, rahimehullah, kaže: *"Svi učenjaci ehli-Sunneta jednoglasni su da je značenje ovog hadisa ispravno."* (*Šerhu-akideti-tahavije*, 2/607) U pojedinim predajama

koća i žestina, sirat-ćuprije[61], vage[62], obračuna[63], nagrade, raspodjele i otvaranja knjiga (u kojima su zapi-

---

se navodi da se dva meleka koja postavljaju pitanja zovu *Munkir* i *Nekir*, a Allah, dželle šanuh, najbolje zna. (Vidi: *Fethul-Bari*, 3/237).

[61] *Sirat-ćuprija* jeste most koji će biti postavljen preko ili iznad Džehennema na Sudnjem danu. Svi će ljudi morati preko njega preći, pa čak i poslanici, učenjaci i pobožnjaci. Brzina prelaska preko njega ovisit će o djelima na dunjaluku. U podužem predanju o zbivanjima na Sudnjem danu, a koje nam prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Ebu Se'id el-Hudri, radijallahu anhu, navodi se: ***"'Zatim će biti postavljen most (sirat-ćuprija) iznad Džehennema.'*** *'A kakav je to most, Allahov Poslaniče?', upitali smo, a on odgovori:* ***'To je mjesto poskliznuća i padova. Na njemu će biti kuke, željezni kukasti štapovi i bodlje koje sliče jednoj vrsti velike biljke s kukastim trnjem što raste u Nedždu i zove se sa'dan. Neki će vjernici prelaziti preko njega brzinom pogleda, neki brzinom munje, neki brzinom vjetra, a neki opet brzinom rasnih konja i deva. Jedni će se spasiti netaknuti, drugi izgrebani, a treći će biti strovaljeni u džehennemsku vatru, i tako sve dok posljednji od njih ne pređe sirat-ćupriju. Taj će, čak, biti vučen.'"*** (Buhari, br. 7439; i Muslim, br. 183)

[62] Na Sudnjem danu, Uzvišeni Allah će postaviti vagu (mizan) za vaganje djela Svojih robova. Na jednom tasu biće dobra djela a na drugom loša. Ta je vaga dokaz potpune Allahove pravde i znak da niko neće biti zakinut. Uzvišeni je rekao: ***"Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo ga donijeti. A i dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati."*** *(El-Enbija, 47).*

[63] Od imena Sudnjeg dana je *Jeumul-hisab* / *Dan obračuna*. Kada je posrijedi vjernik, on neće biti detaljno obračunavan kako bi bio kažnjen, već će mu Allah, dželle šanuh, predočiti njegove grijehe,

sana djela ljudi)[64], koje će neki prihvatiti desnom rukom, a drugi lijevom, ili iza leđa.[65]

Kada je riječ o Sudnjem danu, s tim se podrazumijeva i vjerovanje u Poslanikov, sallallahu alejhi ve

---

koje će on priznati, a Allah će mu ih oprostiti i prekriti ukazavši mu Svoju milost. Od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: *"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:* ***'Ko god bude polagao račun propast će!'*** *'Allahov Poslaniče', rekoh, 'zar Uzvišeni Allah nije rekao:* ***'Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data, polaganju lahkog računa bit će izložen.'*** *(El-Inšikak, 7-8)?'* ***'To je izlaganje djela!'****, odgovori Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dodavši:* ***'S kim god se bude detaljno raspravljalo dok bude polagao račun na Sudnjem danu – biće kažnjen.'"*** (Buhari, br. 6537; i Muslim, br. 2876) A nevjernik, njemu će se predočiti njegovi grijesi koje će on poreći i zanegirati, a onda će se za svjedoke uzeti njegovi udovi - jezik, ruke, noge i koža – pa će protiv njega pravedno svjedočiti. Uzvišeni nam o tome kazuje: ***"... uši njihove, i oči njihove, i kože njihove svjedočiće protiv njih o onome što su radili."*** *(Fussilet, 20)*, ***"Danas ćemo im usta zapečatiti, njihove ruke će Nam govoriti, a noge njihove će Nam, o onom što su radile, svjedočiti."*** *(Ja-sin, 65).*

[64] Allah, azze ve dželle, je rekao: ***"I svakom čovjeku ćemo ono što uradi o vrat privezati, a na Sudnjem danu ćemo mu knjigu otvorenu pokazati: 'Čitaj knjigu svoju, dosta ti je danas što ćeš svoj račun polagati!'"*** *(El-Isra, 13-14)*

[65] Uzvišeni nam kazuje: ***"Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data, polaganju lahkog računa bit će izložen, i svojima će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data, propast će prizivati i u ognju će gorjeti."*** *(El-Inšikak, 7-12)*, ***"A onaj kome se da knjiga u lijevu ruku njegovu reći će: 'Kamo sreće da mi knjiga moja ni data nije i da ni saznao nisam za obračun svoj!'"*** *(El-Hakka, 25-26)*

sellem, *Havd* (vrelo, izvor) s kojeg će piti njegovi sljedbenici[66], vjerovanje u postojanje Dženneta i Vatre[67], vjerovanje da će mu'mini vidjeti svoga Gospodara, subhanehu ve te'ala, na *Ahiretu*[68], te da će On s njima

---

[66] Veliki je broj hadisa koji govore o *Havdu* i oni dostižu stepen *tevatura*, tj. u njihovu ispravnost nema nikakve sumnje. *Havd* je ogroman i izuzetno prostran, širok je onoliko koliko i dug. Napaja se iz džennetske rijeke *Kevser*, a razdaljina iznmeđu njegove dvije obale je onolika koliko traje pješački hod mjesec dana. Nije nam poznato kada će tačno vjernici doći do *Havda*, ali se zna da će biti prije *sirat-ćupije*, jer će onima koji se budu odmetnuli nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, biti zabranjeno da piju s njega, a takvi, zasigurno, neće preći *sirat-ćupriju*. Ibn 'Amr, radijallahu 'anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisujući *Havd* rekao: ***"Moj je Havd velik kao mjesec putovanja; voda mu je bjelja od mlijeka, miris mu je ljepši od miska, a ibrika ima kao zvijezda na nebu. Ko se njega napije nikada neće ožednjeti."*** Bilježe ga Buhari, br. 6579; i Muslim, br. 2292. (Vidi: Ibn Ebil-'Izz, *Šerhu 'akideti-Tahavijje*, str. 277-282)

[67] Imam Ebu Bekr el-Adžurri, rhm, je rekao: *"Vjerujemo i potvrđujemo da su Džennet i Vatra već stvoreni. Blagodati Dženneta nikada neće biti prekinute njegovim stanovnicima, a isto tako i patnja u Vatri nikada neće biti prekinuta njenim stanovnicima. Znajte, Allah se smilovao i nama i vama, da je Kur'anom potvrđeno Allahovo, azze ve dželle, stvaranje Dženneta i Vatre prije stvaranja Adema, alejhis-salatu ves-selam. Stvorio je za Džennet stanovnike isto kao što je i za Vatru stvorio stanovnike, i to prije nego li ih je izveo (protjerao) na dunjaluk. Oko toga se ne razilazi niko koga obuhvata vjera Islam a okusio je slast imana. Na to upućuju Kur'an i Sunnet, a mi se utječemo Allahu od onoga koji navedeno negira."* (*Kitabuš-Šeri'a*, 3/1343)

[68] Od Džerira b. Abdullaha, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: *"Bili smo kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i on*

razgovarati[69], pa i sve ostalo što je navedeno u Kur'anil-kerimu i vjerodostojnom sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

U sve smo dužni vjerovati i potvrđivati upravo onako kao su nam pojasnili Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

---

pogleda noću prema mjesecu, tj. u uštapu, i reče: ***'Vi ćete vidjeti svoga Gospodara kao što vidite ovaj mjesec i nećete u tom viđenju biti uskraćeni, pa ako ste u mogućnosti da vas što ne omete da klanjate prije izlaska sunca i njegova zalaska, vi to vršite'*** *Tada je citirao ajet:* ***'Sa zahvalnošću slavi svog Gospodara prije izlaska i prije zalaska sunca!'*** *(Kaf, 39)"* (Buhari, br. 554; Muslim, br. 633) Dokaza koji aludiraju na to da će vjernici vidjeti Allaha, dželle šanuh, na Ahiretu ima izrazito mnogo.

[69] Adijj b. Hatim, radijallahu anhu, prenosi od Allahovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ***"Sa svakim će od vas Allah razgovarati na Sudnjem danu; između Allaha i njega neće biti prevodioca. Zatim će*** *(taj s kojim bude razgovorao)* ***pogledati i neće vidjeti ništa; onda će pogledati ispred sebe i susret će ga vatra. Ko se od vas može zaštititi od vatre, pa makar polovicom datule, neka to uradi."*** (Buhari, br. 6539; i Muslim, br. 1016)

ŠESTO NAČELO:

VJEROVANJE U KADER

Kada je u pitanju Allahova odredba (*el-kada vel-kader*) ona sadrži vjerovanje u četiri temeljna načela:

Prvo, da Allah, dželle šanuh, već poznaje sve što je bilo i sve što biva.[70] On podrobno poznaje stanje Svojih robova, njihovu opskrbu, životni vijek i djela, te sve ostalo što ih se tiče. Ništa Mu, subhanehu ve te'ala, nije skriveno i nepoznato.

Uzvišeni je rekao:

"Allah zaista o svemu znanje ima." *(Et-Tevbe, 115)*

"Nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata!" *(Et-Talak, 12)*

Drugo, da je Allah, dželle šanuh, zapisao sve ono što je odredio i propisao da će se desiti.[71]

---

[70] Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o statusu djece mnogobožaca, pa je rekao: "***Allah dobro zna šta bi ona radila."*** (Buhari, br. 1318)

[71] Abdullah b. Amr, radijallahu anhuma, prenosi od Allahovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ***"Allah je zapisao sudbinu stvorenja pedeset hiljada godina prije nego li je stvorio nebesa i Zemlju, a Njegov Arš tada je bio na vodi."*** (Muslim, br. 2653)

Kaže Uzvišeni:

"Mi znamo šta će od njih zemlja oduzeti, u nas je Knjiga u kojoj se sve čuva." *(Kaf, 4)*

"... sve smo Mi to u Knjizi jasno pobrojali." *(Ja-Sin, 12)*

"Zar ne znaš da Allah zna sve što je na nebu i na Zemlji? To je sve u Knjizi; to je, uistinu, Allahu lahko!" *(El-Hadždž, 70)*

Treće, vjerovanje u Allahovo sveopće htijenje, ono što On želi to i biva a što ne želi to i ne biva.

Uzvišeni je rekao:

"Allah čini ono što Mu je volja." *(El-Hadždž, 18)*

"Zaista, On može, kada nešto hoće, samo da rekne: 'Budi!' – i ono bude." *(Ja-Sin, 82)*

"... a vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!" *(Et-Tekvir, 29)*[72]

Četvrto, da je Allah, dželle šanuh, stvorio sve što postoji. Samo je On istinski Stvoritelj i On je jedini Gospodar.

---

[72] Vjerovanje u Allahovo sveopće htijenje ne znači da je čovjek uskraćen slobodne volje i izbora. Naprotiv, ostavljen mu je izbor, i nije prisiljen i primoran, već slobodan da se odluči. Uzvišeni Allah pojasnio je pravi put, ko ga bude slijedio biće nagrađen, a ko odbije pokornost sljeduje ga kazna. Međutim, čovjekova volja podređena je Allahovoj sveopćoj volji, jer su on (čovjek) i sva njegova djela u Allahovoj vlasti i gospodarstvu, a u Njegovoj vlasti i carstvu se ne dešava osim ono što On dopusti da se desi.

Allah, subhanehu ve te'ala, kaže:

"Allah je stvoritelj svega i On svime upravlja." *(Ez-Zumer, 62)*

"O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, mimo Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Samo je On Bog, pa kuda se onda odmećete?" *(Fatir, 3)*

Vjerovanje u kader (Allahovu odredbu) kod pripadnika i sljedbenika *ehlis-Sunneta vel-džema'ata* podrazmijeva vjerovanje u sva četri navedena načela, za razliku od novotara koji negiraju neka od ovih načela.[73]

---

[73] Iako je Uzvišeni Allah, dželle šanuh, stvoritelj svega, bilo dobro ili zlo, neispravno je zlo pripisivati Allahu. Sve što je stvorio, stvorio je iz beskrajne i neograničene mudrosti koju je u stanju samo On u potpunosti dokučiti. Svako Allahovo djelo je dobro i mudro. Pojedina Njegova stvorenja su zlo, ali ne i njegovo stvaranje tih stvorenja. Stvorio je nevjernike, licemjere, kipove, alkohol, svinje i sl., i ta stvorenja su zlo, ali Allahovo stvaranje tih stvorenja, samo po sebi, nije zlo, jer Allah ne stvara osim s ciljem i mudrošću. Npr. stvorio je nevjernike kako bi njima iskušao vjernike, alkohol da bi nagradio one koji se suzdrže od pijenja, blud da bi nagradio one koji ga se klone uživanjem u Džennetu i sl. To su samo neke mudrosti koje možemo dokučiti, dok potpunu mudrost u stvaranju toga zna samo Sveznajući i Svemoćni.

DODATNE NAPOMENE O ISPRAVNOM VJEROVANJU

Vjerovanje u Allaha, dželle šanuh, podrazumijeva i ubjeđenje da se ono sastoji od riječi i djela, te da pokornošću Allahu raste, a griješenjem opada.[74]

---

[74] Djelo je po vjerovanju *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata* jedan od sastavnih dijelova imana (vjerovanja), jer po definiciji – koja je izvedena iz Kur'ana i Sunneta i oko koje su jednoglasne prve generacije – iman je: *"Govor jezikom, vjerovanje u srcu i činjenje djela udovima."* Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, kaže: *"Od temeljnih ubjeđenja Spašene skupine jeste da su vjera i iman sastavljeni od govora i djela: govora srca i jezika, i djela srca, jezika i organa."* (*El-Akidetu-l-vasitijje*, str. 128) Tj. nije dovoljno da čovjek posvjedoči jezikom da je musliman, već uz svjedočenje mora da obavlja i islamske ruknove poput namaza, zekata, posta, hadždža itd.

Imam Ebu Bekr el-Adžurri, rhm, kaže: *"Znajte, Allah se smilovao i nama i vama, da su svi muslimanski učenjaci na stavu da je iman obavezan svim stvorenjima (ljudima i džinnima), a to je vjerovanje u srcu, potvrđivanje jezikom i očitavanje djelima u praksi. Zatim, znajte da spoznaja i vjerovanje u srcu nije validno osim ako se uz to pridoda vjerovanje svjedočenjem na jeziku, a i to, vjerovanje u srcu i svjedočenje jezikom, nije ispravno osim ako se sve to ne potvrdi djelima udova u praksi. Pa, ko uspostavi ove sve tri kategorije tek onda biva mu'minom. Na to upućuju Kur'an, Sunnet i govor svih muslimanskih učenjaka."* Nakon toga Imam El-Adžurri, rhm, ističe: *"Djela udova su, Allah vam se smilovao, potvrda vjerovanja u srcu i svjedočenja jezikom. Onaj ko ne potvrdi svoje vjerovanje*

Nije dozvoljeno proglasiti nekoga među muslimanima nevjernikom samo zato što čini grijehe koji nisu na stepenu širka i kufra.[75] Primjer toga je činjenje zinaluka, krađa, poslovanje s kamatom, pijenje opojnih pića, neposlušnost roditeljima i drugi veliki grijesi, a izuzetak je ako činitelj tih djela kaže ili smatra da je to dozvoljeno.[76] U prilog tome su Allahove, dželle šanuh, riječi:

---

djelima u praksi, poput abdesta, gusula, namaza, zekata, posta, hadždža, džihada i sl., i zadovolji se samo spoznajom i govorom, takav nije mu'min i neće mu koristiti spoznaja i govor. Ostavljanjem djela on je porekao svoj iman, jer da ih je radio, to bi bila njegova potvrda vjerovanja - a Allah je taj koji daruje uspjeh." El-Adžurri, rhm, dalje tvrdi: *"Znajte, Allah se smilovao i nama i vama, da sam detaljno proučio Kur'an, pa sam našao potvrdu za prethodno spomenuti govor na više od pedeset mijesta u Allahovoj knjzi. Nigdje Uzvišeni Allah ne navodi da je u Džennet uveo vjernike samo radi njihovog vjerovanja (u srcu), već ih je uveo u Džennet Svojom milošću i radi dobrih djela koja su činili po Njegovom nadahnuću. Ovo je odgovor onima koji tvrde da je iman samo spoznaja u srcu, a također i onima koji govore da je iman spoznaja u srcu i svjedočenje jezikom, pa makar se djela nikako ne radila. Allahu se utječemo od onoga koji tako vjeruje!"* (*Kitabuš-Šeri'a*, 2/611-619)

[75] Od Ibn Omera, radijallahu anhuma, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ***"Koji god čovjek svome bratu kaže: 'Nevjerniče!' – jedan je od njih dvojice takav."*** (Buhari, br. 6104; Muslim, br. 60)

[76] Imam Tahavi, rhm, je rekao: *"Nikoga od sljedbenika Kible nećemo proglašavati nevjernikom radi grijeha kojeg radi, sve dok ga ne bude smatrao dozvoljenim..."* Ovaj citat je učenjak Ibn Ebil-'Izz, rhm, dopunio rekavši: *"Znaj, Allah se smilovao i tebi i nama,*

"Allah neće oprostiti da Mu se širk čini, a kome On hoće, oprostit će manje grijehe od toga." *(En-Nisa, 48)*

Mutevatir predajama preneseno je od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da će iz Vatre biti izveden svako u čijem srcu bude imana koliko je zrno gorušice.[77]

---

da je pitanje proglašavanja ili neproglašavanja ljudi nevjernicima problem koje je prouzrokovalo velike smutnje i iskušenja, i mnoštvo podjela i razmimoilaženja. Strasti dolaze do izražaja, mišljenja su raznolika, a dokazi u uzajamnoj suprotnosti (...) Ljudi su u vezi s time otišli u dvije krajnosti, a istina je sredina između toga. (...) Neki tvrde da nikog od pripadnika Kible ne treba proglašavati nevjernikom, pa negiraju tekfir općom negacijom, iako znamo da među pripadnicima Kible postoje munafici, a neki od njih su većeg nevjerstva nego li židovi i kršćani, i to po Kur'anu, Sunnetu i konsenzusu islamskih učenjaka, a često mnogi među njima (munaficima) pokažu ono što kriju, kada osjete priliku, iako javno očitavaju dva šehadeta. Također, muslimani se ne razilaze da će se čovjek koji javno zanegira neku od općepoznatih obligatnih islamskih dužnosti, ili zabrana, pozvati na pokajanje, pa ako se ne pokaje, nad njim će se sprovesti smrtna kazna (od strane vladara) i umrijet će kao nevjernik i odmetnik od Islama." (Šerhu 'akideti-Tahavijje, 2/432-433)

[77] Ebu Se'id el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ***"U Džennet će ući džennetlije, a u Vatru džehennemlije. Potom će Uzvišeni Allah (čuvarima) reći: 'Izvedite iz (Vatre) svakog onog u čijem je srcu bilo imana (vjerovanja) težine jednog zrna gorušice.' – tako će se oni, bivši, potpuno pocrnjeli, izvesti iz vatre i baciti u rijeku kiše - ili u rijeku života. Poslije će iz nje ponići kao što iz sjemena izrasta bilje po***

Vjerovanje u Allaha, dželle šanuh, obuhvata i ljubav u ime Allaha, i mržnju u ime Allaha; zaštitništvo u ime Allaha, i neprijateljovanje u ime Allaha. S tim u vezi mu'min voli mu'mine i pomaže ih, a mrzi nevjernike i neprijateljuje s njima.[78]

---

obali potoka. Zar nisi vidio kako ono izniče žuto – pognuto!?" (Buhari, br. 22; i Muslim, br. 184)

[78] Pitanje *el-vela vel-bera-a*, tj. prijateljevanja i potpomaganja, te mržnje i odricanja u Islamu, je veoma bitno načelo na kojem je zasnovana ova uzvišena vjera. Musliman je dužan iskazati pomoć, ljubav, počast, uvažavanje i pripadnost vjernicima, i to riječima i djelima, bilo to tajno i skriveno, ili javno i otvoreno. Isto tako, dužan je udaljiti se, napustiti, neprijateljovati i odreći se nevjernika, ali uz opomenu, dobronamjerni savjet i upozorenje. Iz prethodnog vidimo da se značenje termina *el-vela vel-bera* svodi na iskazivanje ljubavi prema vjernicima, muslimanima, te potpomaganje na tom putu, i iskazivanje mržnje i odricanja prema nevjernicima uz neprijateljevanje na tom putu. Allah, dželle šanuh, rekao je: ***"O vjernici, s Mojim i svojim neprijateljima ne prijateljujte i ljubav im ne poklanjajte – oni poriču Istinu koja vam dolazi i izgone Poslanika i vas samo zato što u Allaha, Gospodara vašeg, vjerujete."*** *(El-Mumtehane, 1)* Islam, iako je propisao prezir, mržnju, odricanje i neprijateljevanje prema nevjernicima, u isto vrijeme zabranio je bespravno proljevanje krvi i činjenje nepravde i nasilja, svim ljudima općenito, vjernicima i nevjernicima. Allah je zabranio krv svih muslimana, ali i nevjernika koji nisu u direktnom ratu protiv muslimana. Štaviše, Islam ne zabranjuje činjenje dobročinstva prema nevjernicima, naročito bližoj rodbini i komšijama, sve dok ne iskažu otvoreno neprijateljstvo prema vjeri. Propisano je lijepo i prijatno ophođenje prema svim nemuslimanima kako bi im omilili našu vjeru i podstakli ih na razmišljanje o prelasku na Islam i tako bili uzrokom da se spase vječne patnje u Vatri, koja je pripremljena za sve koji ne budu sljedbenici Islama.

Predvodnici i najbolji u ovom ummetu su ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. *Ehlu-Sunne vel-Džema'a* ih voli, brani i smatra najboljim među svim ljudima nakon vjerovjesnika, alejhimus-selam. To nam potvrđuju i Vjerovjesnikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi:

"Najbolja generacija ljudi je moja generacija, a zatim generacija nakon njih, te generacija koja potom slijedi."[79]

Najodabranije mjesto među generacijom ashaba zauzima Ebu Bekr es-Siddik, zatim Omer el-Faruk, pa Osman b. Affan, te Ali b. Ebi Talib, Allah s njima svima bio zadovoljan. Nakon njih slijedi ostalih deset ashaba kojima je obećan Džennet[80], a onda i svi ostali ashabi, radijallahu anhum.

---

[79] Bilježe ga Buhari, br. 2652; i Muslim, br. 2533; od Abdullaha b. Mes'uda, radijallahu anhu.

[80] Od Se'ida b. Zejda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: *"Svjedočim da sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže:* ***'Deseterica će biti u Džennetu. Vjerovjesnik je u Džennetu, Ebu Bekr je u Džennetu, Omer je u Džennetu, Osman je u Džennetu, Alija je u Džennetu, Talha je u Džennetu, Zubejr je u Džennetu, S'ad b. Malik je u Džennetu i Abdur-Rahman b. Auf je u Džennetu.'***, a da želim spomenuti desetog - to bih uradio.'" Upitaše: *"Ko je on?"*, a on prećuta. *"Ko je on?"* – ponovo upitaše, tada reče: *"Se'id b. Zejd"*. U pojedinim predajama spominje se Ebu Ubejde b. el-Džerrah umjesto Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. (Ebu Davud, br. 4649; Tirmizi, br. 3748; Nesai, El-Kubra, br. 8138; Ibn Madže, br. 133; Ahmed, br. 1329)

Na zalazimo u međusobne sporove koji su se desili među njima. Vjerujemo da su svi zajedno uložili krajnji napor u traganju za istinom, pa, onaj ko je ju našao njemu pripada dupla nagrada, a onaj ko je pogriješio pripada mu samo jedna nagrada.

Volimo vjernike iz porodice i ukućana Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, štitimo ih i branimo sve supruge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje se smatraju majkama svih vjernika[81], te molimo Allaha da bude s njima zadovoljan.[82]

Ograđujemo se učenja *Rafidija*[83] koji mrze, preziru i psuju ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve

---

[81] Uzvišeni je rekao: ***"Vjerovjesnik je preči vjernicima nego oni sami sebi, a žene njegove su – majke njihove."*** *(El-Ahzab, 6)*

[82] Imam Ibn Kudame el-Makdisi, rhm, je rekao: *"Sunnetom se smatra moliti Allaha da bude zadovoljan sa suprugama Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. One su majke svim mu'minima, čedne su, čestite i čiste od svega lošeg. Najbolje među njima su Hatidža bint Huvejlid i Aiša, iskrena, kćerka iskrenog, koju je Allah očistio od potvora u Svojoj knjizi. Ona je Vjerovjesnikova, sallallahu alejhi ve sellem, supruga na dunja-luku i ahiretu, pa ko god je potvori za ono od čega ju je Allah očistio – zanevjerovao je u Uzvišenog Allaha."* (*Lum'atul-'itikad*, str. 40)

[83] *Rafidije*, poznatije kod običnog naroda kao *Šiije*, je pokret kojem se pripisuje svako ko daje prednost plemenitom ashabu Aliji b. Ebi Talibu, radijallahu anhu, u redoslijedu hilafeta nad Ebu Bekrom, Omerom i Osmanom, radijallahu anhum, i smatra da vjernici iz *ehlul-bejta* jedini imaju pravo na hilafet, te se odriču svih drugih halifa i smatraju njihovu vladavinu lažnom i ništavnom. Po njihovom vjerovanju izrazita većina ahaba, radijallahu anhum, se odmetnula od Islama nakon smrti Resulullaha, sallallahu alejhi ve

sellem, te pretjeruju spram *ehlul-bejta*[84] uzdižući ih na stepen iznad onoga kojeg im je Allah, azze ve dželle, dodijelio.

Istovjetno se ograđujemo i od pravca *Nasibija* koji vrijeđaju *ehlul-bejt* kako riječima tako i djelima.[85]

Sve što smo spomenuli u ovom kratkom obraćanju u vezi s ispravnim vjerovanjem s kojim je Allah, dželle šanuh, poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, smatra se vjerovanjem Pobjedonosne skupine, *ehlis-Sunneta vel-Džema'ata*, a o kojima je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Neprestano će u mom ummetu biti potpomognuta skupina na istini, neće joj naškoditi oni koji je iznevjere, dok Allahovo određenje ne dođe."[86]

I rekao je, alejhis-salatu ves-selamu:

"Židovi su se podijelili na sedamdeset i jednu frakciju, kršćani na sedamdeset i dvije frakcije, a moj ummet će se podijeliti na sedamdeset i tri frakcije. Sve

---

sellem. *Rafidije* su, pored navedenog, poznate po mnogim idejama i ubjeđenjima karakterističnim za predislamske vatropoklonike. (Vidi: *Mevsu'atul-firekil-muntesibeti lil-islam*, 5/145)

[84] *Ehlul-bejtom* se smatraju supruge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovi potomci, i svaki musliman i muslimanka iz loze Abdul-Muttaliba (Poslanikovog djeda), a to su potomci Hašima b. Menafa. Svima njma zabranjeno je uzimati sadaku. (Vidi: Abdul-Muhsin el-Abbad, *Fadlu ehlil-bejt*, str. 6)

[85] Vidi: *Mevsu'atul-firekil-muntesibeti lil-islam*, 4/339.

[86] Muslim, br. 1920, od Sevbana, radijallahu anhu.

će biti u Vatri osim jedne!"[87] Ashabi upitaše:*"A koja je to skupina, o Allahov Poslaniče?"* **"To su oni koji budu na onom na čemu smo ja i moji ashabi."***- bijaše njegov odgovor.*[88]

Ovo je vjerovanje kojeg smo dužni se držati, na tome ustrajavati, te upozoriti na svakoga ko mu se suprostavlja.

---

[87] Ahmed, br. 8396; Ebu Davud, br. 4596; Tirmizi, br. 2640; Ibn Madže, br. 3991 i drugi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu. Hadis je sahih - kao što su rekli Tirmizi, Ibn Hibban, Hakim i drugi - i ne odbacuju ga osim oni koji slijede strasti.

[88] Ovaj dodatak - od riječi: "*Ashabi upitaše*..." pa do kraja - zabilježio je Ebu Davud, br. 4597, od Mu'avije b. Ebi Sufijana. Hadis je vjerodostojan – kao što tvrdi šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, u *Medžmu'ul-fetava*, 3/345. Gotovo identičnu predaju zabilježio je Ibn Madže, br. 3992, od Avfa b. Malika, radijallahu anhu, a Hafiz Ibn Kesir, rhm, o njoj veli: "Njen lanac prenosilaca nije loš." (*En-Nihaje*, 1/15).

NEISPRAVNO VJEROVANJE
I ZABLUDJELE FRAKCIJE

Postoje mnoge frakcije koje se ne slažu s ovim vjerovanjem i vjeruju na suprotan način.

Neki među njima obožavaju kipove, idole, meleke, evlije, džinne, stabla, stijene i sl. Svi oni su odbili poslanice poslanika, alejhimus-selam, čak su im se suprostavili i inat činili.

Najbolji primjer je odnos Kurejšija i drugih Arapa spram našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Oni su tražili od svojih božanstava da im ispune želje, izliječe bolesnike i pruže pomoć protiv neprijatelja, a uz to su im prinosili i žrtve i zavjete činili.[89]

Kada im se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, suprotstavio i naredio da iskreno čine ibadet samo Allahu, oni su se oglušili na njegov poziv i začuđeno rekli:

---

[89] Hafiz Ibn Abdul-Hadi, rhm, je rekao: *"Kada bi čovjek otišao kod mrtvaca pa mu upućivao dove, mimo Allaha, i molio ga za pomoć, to djelo smatralo bi se širkom koji je zabranjen po konsenzusu islamskih učenjaka."* (*Sarimul-munki*, str. 325)

"Zar on da bogove svede na Boga jednog? To je, zaista, nešto veoma čudno!" *(Sad, 5)*

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporno ih je pozivao Allahu i ustrajno savjetovao. Upozoravao ih je na kobne posljedice širka[90] pojašnjavajući suštinu svog poziva, sve dok Allah, dželle šanuh, mnoge među njima ne uputi na Pravi put, pa su naknadno počeli prihvatati Islam u skupinama.

---

[90] *Širk* je iskazivanje, upućivanje i pripisivanje onoga što je svojstveno samo Allahu, dželle šanuh, nekom drugom mimo Njega. Primjer toga je vjerovanje u nekog drugog mimo Allaha, smatranje da postoji neko drugi ko upravlja kosmosom, u čijim rukama je dobro i zlo, sudbina, opskrba, stvaranje i rastvaranje, oživljavanje i usmrćivanje. U to ulazi i smatranje da neko, mimo Allaha, poznaje *gajb* – nevidljivi svijet, ono što je bilo i što će biti. *Širk* je smatranje da Allah ima sudruga i da se neko drugi obožava pored Njega, ili zajedno uz Njega, kao da se neko drugi veliča, slavi ili moli za pomoć i otklanjanje nedaća, ili da se traži *šefa'at* (posredništvo i zauzimanje) kod Allaha od pojedinih stvorenja, ili pada na sedždu i ruku'u, ili zavjetuje i pokorava nekom drugom osim Njemu. Sve navedeno je *veliki širk* koji nikom neće biti oprošten, osim ako se pokaje. Razlogom je vječne patnje u Džehennemu, poništava sva dobra djela i izvodi počinioca iz Islama, te ruši njegovo vjerovanje. Postoji i širk koji je manji i blaži, tj. *mali širk*, a to je djelimično uljepšavanje ibadeta radi nečijeg pogleda (rijaluk), pretvaranje, zaklinjanje nečim drugim mimo Allaha, dželle šanuh, i svaki neciljani govor koji u sebi sadrži umanjivanje Allahove, azze ve dželle, veličanstvenosti, kao da kaže: *"Što Allah i ti hoćete"*, ili *"Da nije Allaha i tog ne bi se spasili"* i sl. *Mali širk* ne izvodi počinioca iz vjere, ali je jedan od najvećih grijeha kod Uzvišenog Allaha.

Tako se Islam uzdiže iznad svih ostalih vjera nakon ustrajnosti i velikog truda što ga uloži Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, te njegovi ashabi i njihovi sljedbenici u dobročinstvu.

Nakon toga stanje se promijenilo. Većina ljudi zbog neznanja se vratila natrag paganskom vjerovanju što je egzistiralo prije Islama. Pretjeravali su u pogledu vjerovjesnika i evlija. Mnogi su ih dozivali u dovama, te su od njih tražili pomoć i činili druge vrste širka.[91]

Glavni razlog tome je njihovo nepoznavanje pravog i istinskog značenja riječi ***"la ilahe ilellah"***, koje su shvatali oni koji su bili ranije, pa čak i nevjernici među Arabljanima.

Od tog vremena pa sve do danas širk je u neprestanom širenju a uzrok tome je velika rasprostranjenost neznanja i što mnogo vremena prođe u odnosu na period poslanstva.

Nejasnoće i nedoumice koje su ih navele na širk, istovjetne su onima što egzistiraše među prvima generacijama ljudi. Svi oni govore:

"Ovo su naše šefadžije (zagovornici) kod Allaha!" *(Junus, 18)*

---

[91] Upućivanje dove nekom drugom mimo Allahu, azze ve dželle, kao mrtvima, šejhovima, dobrima i evlijama, tražeći od njih pomoć i potrebe, je od najraširenijih djela širka u današnjem vremenu. Svi učenjaci su jednoglasni da je to veliki širk koji izvodi počinioca iz vjere. (Vidi: *Ed-Surers-senijje,* 1/199).

"Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili." *(Ez-Zumer, 3)*

Allah, dželle šanuh, porekao je i pobio ove tvrdnje. Pojasnio je da onaj ko obožava nekog drugog mimo Njega, bez obzira ko to bio, time čini širk i djelo nevjerstva.[92]

Uzvišeni je rekao:

"Oni, pored Allaha, obožavaju one koji im ne mogu nauditi niti im mogu kakvu korist pribaviti, i govore: 'Ovo su naše šefadžije (zagovornici) kod Allaha.'"

Na to im Uzvišeni odgovara:

"Reci: 'Zar da Allahu kazujete da na nebesima i na Zemlji postoji nešto, a On zna da ne postoji!' Neka je hvala Njemu i daleko li je On iznad onih koje Njemu ravnim smatraju!" *(Junus, 18)*

Allah, subhanehu ve te'ala, nam tako u ovim ajetima daje doznanja da je obožavanje vjerovjesnika, evlija ili

---

[92] Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko uzme meleke i poslanike za posrednike u dovama, na njih se oslanja i od njih traži pribavljanje koristi i otklanjanje nedaća, kao da npr. traži oprost grijeha, uputu, olakšanje u nedaćama, utoljenje gladi i sl, takav je nevjernik po konsenzusu svih muslimana."* (*Medžmu'ul-fetava*, 1/124)

nekog drugog, mimo Njega, veliki širk, pa čak i da počinitelj takvih djela to imenuje drugim nazivima.[93]

Uzvišeni kazuje:

"A oni koji pored Njega uzimaju zaštitnike govore: 'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili.'"

Pa im, dželle šanuh, pobija tu tvrdnju riječima:

"Allah će njima, zaista, presuditi o onome u čemu su se oni razilazili. Allah nikako neće ukazati na pravi put onome ko je lažljivac i nevjernik." *(Ez-Zumer, 3)*

Tako je Allah, subhanehu ve te'ala, pojasnio da je činjenje ibadeta nekom drugom a ne Njemu - putem dove, straha, nade i sl. - jasno nevjerstvo, te je porekao da ih lažna božanstva samo još više Njemu približavaju.[94]

---

[93] Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Dozivanje meleka i vjerovjesnika nakon njihove smrti i u njihovom odsustvu, traženje od njih kakvih potreba i šefa'ata, kačanje njihovih slika u kontekstu traženja šefa'ata od njih, sve je to vjera koju nije propisao Allah, niti je s tim poslao poslanika, niti je o tome objavio objavu. Takvo nešto nije obavezno niti pohvalno po slaganju svih muslimana. Ni jedan od ashaba nije tako postupao, niti oni koji su ih slijedili u dobročinstvu, niti je to naredio neko od imama među muslimanima. Iako to rade mnogi ljudi koji su poznati po ibadetu i zuhdu i spominju oko toga hićaje i snove, ali sve to je od šejtana..."* (*Ka'ide dželile fit-tevessul vel-vesile*, str. 63)

[94] Kaže šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm: *"Oni koji dozivaju vjerovjesnike i pobožnjake nakon njihove smrti, kod njihovih kaburova i mimo kaburova, smatraju se mušricima koji dozivaju druge mimo Allaha, indentično onima koji dozivaju zvijezde i uzimaju*

Nevjerničkim vjerovanjem, koje je u suprotnosti s ispravnim akidetom i vjerom svih poslanika, alejhimus-selam, smatra se ateistička ideologija koju zastupaju bezbožnici u današnje vrijeme.

To su oni koji slijede Marksa, Lenjina i njima slične pozivače u ateizam i nevjerstvo. Bez obzira kako svoje ubjeđenje nazivali: socijalističkim, komunističkim, basističkim ili drugim nazivima.

Glavni postulat njihovog vjerovanja zasnovan je na tvrdnji da nema Boga i da je osnova života materija. U vezi s time negiraju proživljenje nakon smrti, Džennet i Džehennem, te poriču sve postojeće vjere. Svako ko bude čitao njihove knjige može se uvjeriti u navedeno.

Nema sumnje da je to ubjeđenje suprotno svim nebeskim vjerama i da uzrokuje svojim sljedbenicima najgore posljedice na dunjaluku i *Ahiretu*.

Među vjerovanjima suprotnim istini smatra se ubjeđenje koje zastupaju pojedine grupacije *Batinija*[95] i *Sufija*[96] u domenu ljudi koje nazivaju evlijama.

---

vjerovjesnike i meleke za božanstva." (*Ka'ide dželile fit-tevessul vel-vesile*, str. 94)

[95] *Batinije* su sekta koja se pripisuje šiitskom učenju i pokazuju ljubav prema *ehlul-bejtu*, što koriste kao zastor iza kojeg spletkare protiv Islama i muslimana, a u sebi taje nevjernička i idolo-poklonička ubjeđenja i ideje. (Vidi: *Mevsu'atul-firekil-muntesibeti lil-islam*, 9/37)

[96] *Sufizam* je pokret vjerskog karaktera. Prvi put se javlja u islamskom svijetu u trećem hidžretskom stoljeću pojavom

Smatraju da te evlije zajedno s Allahom upravljaju dešavanjima u kosmosu i određuju zbivanja na Svijetu. Nazivaju ih *kutbovima*, *vetedima*, *gausima* i sličnim imenima koja su izmislili za svoja lažna božanstva.[97]

Takvo nešto smatra se najtežim vidom širka u Allahovoj sveopćoj božanstvenosti, to je čak gore i od širka koji je bio prisutan u pagansko doba prije pojave Islama, jer, predislamski Arabljani nisu pripisivali Allahove božanstvene osobenosti, koje dolikuju samo Njemu, svojm lažnim božanstvima, već je njihov širk bio u vidu činjenja ibadeta drugima mimo Allaha, dželle šanuh. To su činili samo u periodu lahkoće i spokojnosti, ali kada bi ih zadesile nedaće i poteškoće, tada bi iskreno obožavali samo Allaha.

Uzvišeni nam o tome govori:

---

pojedinaca koji su propagirali ideju neutemeljenog asketizma. To je vremenom preraslo u potpuno vjersko zastranjivanje, praktično i idejno, a naknadno se javljaju i sufijski tarikati (redovi) karakteristični po načinu odijevanja, veličanju turbeta i kaburova, te slijepom povođenju za svojim zabludjelim šejhovima. (Vidi: *El-Mevsu'atul-mujessere*, 1/249)

[97] Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, govoreći o ovim imenima rekao je sljedeće: *"Ova imena nisu spomenuta u Kur'anu, niti su prenesena od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, vjerodostojnim lancima prenosilaca, pa čak ni slabim lancima. (...) Ta imena ne navode se u govorima ispravnih prethodnika, niti smo ih naslijedili od opće priznatih šejhova ummeta."* (*Medžmu'ul-fetava*, 11/433-434)

"Kad se u lađe ukrcaju, iskreno se mole samo Allahu, a kad ih On do kopna dovede, odjednom se vrate činjenju širka." *(El-Ankebut, 65)*

A kada je posrijedi Allahova božanstvenost, pa oni su je priznavali isključivo Allahu, kao što nam, dželle šanuh, prenosi:

"A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: 'Allah!'" *(Ez-Zuhruf, 87)*

"Upitaj: 'Ko vas hrani s neba i iz zemlje, u čijem su posjedu sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo, i ko upravlja svim'? – 'Allah!' – reći će oni -, a ti reci: 'Pa zašto Ga se onda ne bojite?'" *(Junus, 31)*

Veliki je broj ajeta koji nam o tome govore.

Što se tiče potonjih mušrika, onih koji žive u današnje vrijeme, oni se razlikuju od prethodnih u dva aspekta:

Prvi, da neki među njima čine širk u *rububijjetu*.

Drugi, da širk čine i u lahkoći i u poteškoći.

Sve navedeno je jasno onome ko je imao priliku da bude u dodiru s njima i svjedoči njihovim djelima kod kabura *Husejna*, radijallahu anhu, *Bedevija* i drugih kaburova u Egiptu, ili kod kabura *Ajdrusa* u Adenu, ili kod kabura *Hadija* u Jemenu, ili *Ibn Arebija* u Šamu (Siriji), ili šejha *Abdul-Kadira el-Džejlanija* u Iraku, te drugih poznatih kaburova i turbeta. Običan neuki narod pretjerao je u svom odnosu spram tih ličnosti i posvetio

im je ono što je obaveza posvetiti samo Allahu jedinom.

Međutim, na veliku žalost, malo je onih koji upozoravaju na opasnost tih postupaka i podučavaju narod suštinskom značenju *tevhida*[98] s kojim je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a s čime ga je poslao Allah, dželle šanuh, a i svi poslanici, alejhimus-Selam, prije njega.

Samo nam preostaje da kažemo:

"Svi smo Allahovi i svi ćemo se Njemu vratiti!" *(El-Bekare, 156)*

Molimo Allaha, subhanehu ve te'ala, da im ukaže na put istine, te među njima uveća broj pozivača na pravi put, i da uputi muslimanske vladare pa da se suprostave

---

98 *Tevhid* je iskazivanje jednoće Allahu, dželle šanuh, u svim vidovima pokornosti, tj. da se ne obožava i ne veliča niko osim On, Uzvišeni, koji nema sudruga. To obuhvata i ubjeđenje da je Allah jedini gospodar svega što postoji i da Njemu pripadaju najljepša imena i najuzvišenija svojstva i atributi. *Tevhid* je iskreno veličanje Allaha s ljubavlju, strahom, žudnjom, istinskim osloncem, nadom i upućivanjem dova samo Njemu, dželle šanuh. *Tevhid* je početak vjere i njen kraj, unutrašnjost vjere i njena vanjština, i to je prvo i posljednje u što su pozivali svi Allahovi poslanici i vjerovjesnici. Radi *tevhida* stvorena su stvorenja, slati vjerovjesnici i spuštene knjige. Radi njega su ljudi razdvojeni na vjernike i nevjernike, sretne - koji su stanovnici Dženneta, i nesretne - koji su stanovnici Vatre. Kao rezultat njegove bitnosti i vrijednosti Allah je zabranio i svetim učinio krv, imetak i čast onoga koji ga istinski uspostavi i ostvari, još mu je zagarantovao ulazak u Džennet i zabranio Vatri da ga prži.

ovom širku i dokrajče ga iz temelja, a On sve čuje i On sve vidi.

Od pogrešnih vjerovanja koja narušavaju ispravni akidet, i to kada je posrijedi govor o Allahovim lijepim imenima i uzvišenim atributima, su ubjeđenja novotarskih grupacija poput *Džehmija*, *Mu'atezila* i onih koji se za njma povode.

Oni negiraju Allahove, azze ve dželle, atribute i lišavaju ga svojstava potpunosti i savršenstva. U isti mah, opisuju Ga opisima koji su svojstveni nečemu što ne postoji, ili pak mrtvoj materiji i onome što je nelogično i nezamislivo.

Allahu ne priliče takvi opisi i On je daleko od toga da ga se tako predstavi!

Među njih se trebaju svrstati i oni koji negiraju pojedine atribute a pritvrđuju neke druge, poput *Eš'arija*.

Isto kao što su pritvrdili pojedina svojstva, obavezni su bili, idući nekom logikom stvari, pritvrditi i ostala svojstva koja su stavili u stranu i negirali ih mijenjajući značenja onih dokaza u kojima su navedena ta svojstva. Tim činom se razilaze i s vjerskim i s racionalnim dokazima, pa su tako upali u velike kontradiktornosti.

A, kada je riječ o *ehlis-Sunnet vel-Džema'atu*, pa oni pritvrđuju Allahu, dželle šanuhu, sva imena i sve atribute s kojima je sam Sebe opisao ili ga je time opisao Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, ali na način kako to dolikuje Njegovom savršenstvu.

Oni Allaha, azze ve dželle, uzdižu iznad toga da bude sličan nekom među Njegovim stvorenjima, ali pri tome u potpunosti izbjegavaju negiranje Njegovih najuzvišenijih atributa i svojstava.

Tako je *ehlis-Sunnet vel-Džema'at* u praksu sproveo sve dokaze. Nisu izokretali značenja niti su ih negirali, pa su se tako sačuvali kontradiktornosti u koju su zašli svi mimo njih, a što smo prethodno predočili.[99]

Ovo što smo naveli je put spasa i vječne sreće na dunjaluku i ahiretu. To je Pravi put kojim su koračali ispravni prethodnici i imami ovog ummeta, pa neka svako zna da stanje muslimana neće popraviti ništa drugo do ono što je popravilo prve generacije, a to je neprikosnoveno slijeđenje Kur'ana i Sunneta, uz odbacivanje svega što se suprostavlja tim izvorima.[100]

---

[99] Imam Ebu 'Amr el-Evza'i, rhm, je rekao: *"Strpi se na slijeđenju Sunneta. Zaustavi se na istom mjestu gdje su stali ispravni prethodnici. Reci ono što su rekli i suzdrži se onog čega su se suzdržali. Slijedi put ispravnih prethodnika, jer, dovoljno ti je ono što je njima bilo dovoljno."* (El-Lalekai, *Šerhu Usuli 'iatkad*, 1/104)

[100] Abdur-Rahman b. Ebi Hatim, rhm, je rekao: *"Pitao sam svoga oca (Ebu Hatima er-Razija) i Ebu Zur'u o mezhebu ehlis-Sunneta u temeljima vjerovanja, na čemu su zatekli ulemu iz svih krajeva i kako su vjerovali, pa su mi, obojica, rekli: 'Zatekli smo ulemu iz svih krajeva, i smatrali su da je iman (vjerovanje) zasnovan na riječima i djelima i da se povećava i smanjuje, te da je Kur'an Allahov plemeniti govor koji nije stvoren s bilo kojeg aspekta, da je kader (odredba, sudbina) kako dobar tako i loš od Uzvišenog Allaha, da je Allah uzvišen na svome Aršu (prijestolu), odvojen od svojih stvorenja, onako kako je Sebe opisao u Svojoj knjizi i na*

Samo Allah, dželle šanuh, upućuje na pravi put, Njemu svoje nade okrećemo i na Njega se istinski oslanjamo, jer samo uz Njegovu dozvolu i moć biva promjena stanja.[101]

Salavati i selami Allahovom iskrenom robu i Poslaniku, našem vjerovjesniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici i svim plemenitim ashabima.[102]

---

jeziku Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bez zalaženja u kakvoću, sve je obuhvatio Svojim znanjem, i ništa mu nije slično, On sve čuje i sve vidi.'" (El-Lalekai, *Šerhu Usuli 'itikad*, 1/197)

[101] Imam Ebu Amr el-Evza'i, rhm, govorio je: *"Prihvati se predaja od selefa, pa makar te svi ljudi odbacili, a kloni se mišljenja ljudi (nakon njih), pa makar ti ih uljepšavali svojim govorima."* (El-Adžurri, *Kitabuš-Šeri'a*, str. 102)

[102] Molim Allaha, azze ve dželle, da ovaj skromni trud bude od koristi muslimanima, dokaz za mene, a ne protiv mene, i da ga nađem na vagi dobrih djela na Danu polaganja računa. Amin!

Amir I. Smajić

BILJEŠKA O AUTORU

Šejh Abdul-Aziz b. Abdullah b. Abdur-Rahman b. Muhammed b. Abdullah b. Baz, rhm, rođen je 1330 h. god., u gradu Rijadu, glavnom gradu današnje Saudijske Arabije.

Iako je šejh, rhm, u ranoj mladosti, na samom početku stjecanja znanja, bio nadaren zdravim vidom, ta blagodat nije trajala dugo, tako da 1346 h. god. njegov vid slabi zbog bolesti koju je zadobio na očima, a nekoliko godina kasnije u potpunosti gubi vid. Allah, dželle šanuh, uskratio je uvaženom šejhu, rhm, blagodat vida, ali za uzvrat, nadahnuo ga je vidom srca, znanjem i spoznajom vjere.

Još u ranom djetinjstvu šejh Ibn Baz, rhm, počinje s učenjem šerijatskih nauka. S tim u vezi, prije dobi punoljetstva okončava učenje Kur'ana napamet, a nakon toga posjećuje veliki broj islamskih učenjaka i pred njima proučava mnoga kapitalna djela, te izučava raznolike šerijatske discipline.

Veliki je broj islamskih učenjaka pred kojima je uvaženi šejh stjecao šerijatsko znanje. Među najpoznatijim su šejhovi Muhammed b. Abdul-Latif i Salih b. Abdul-Aziz, praunuci šejhul-islama Muhammeda b. Abdul-Vehabba, rhm, te Sa'd b. Hamed b.

Atik, Hamed b. Faris i Sa'd Vekkas el-Buhari, a najpoznatiji šejhov učitelj, bez ikakve sumnje, bio je poznati muftija Muhammed b. Ibrahim Alu Šejh, rhm. Pred njim je učio više od deset godina.

Dužnosti koje je uvaženi šejh, rhm, obavljao tokom života:

1. Kadija u gradu Hardž: više od četrnaest godina, i to u periodu od 1357 pa sve do 1357 h. god.
2. Profesor na Visokom znanstvenom institutu u Rijadu, od 1372 h. god., te na Fakultetu Šerijata od 1373 h. god. Tu dužnost je obnašao devet godina, a predmeti koje je predavao su: fikh, tevhid i hadis.
3. Zamjenik rektora Islamskog Univerziteta u Medini, od 1381 h. god., i to devet godina.
4. Rektor Islamskog Univerziteta u Medini, od 1390 pa sve do 1395 h. god. Tu funkciju preuzima nakon smrti prvog rektora, uvaženog šejha Muhammeda b. Ibrahima, rhm.
5. Predsjednik Znanstvene institucije za naučna istraživanja, izdavanje fetvi, da'vu i savjetovanje od 1395 h. god., i to u trajanju od devetnaest godina.
6. Glavni muftija, te predsjednik Vijeća najeminentnijih učenjaka i predsjednik Stalne ko-

misije za izdavanje fetvi, od 1414 h. god., pa sve do smrti.

Pored navedenih dužnosti, uvaženi šejh, rhm, je obnašao i mnoge druge funkcije kao što je predsjedavanje glavnim vijećem Svjetske muslimanske lige, predavač u mekkanskom haremu, predavač u džamiji Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, te predsjedavanje Vrhovnim vijećem za brigu o džamijama itd.

Šejh Ibn Baz, rhm, je autor mnogih korisnih djela. Među tim djelima su:

1. *El-Fevaidul-dželijje* (iz nasljednog prava)
2. *Et-Tehkiku vel-idah* (o propisima hadždža)
3. *Et-Tehziru minel-bida'i* (o novotarijama)
4. *El-Akidetus-sahiha ve ma judadduha* (djelo koje je pred nama)
5. *Nekdul-kavmijjetil-arabijje* (o pobijanju arapskog nacionalizma)
6. *El-Dževabus-sahih fi hukmit-tesvir* (o propisu fotografisanja)
7. *Vudžubul-'ameli bis-Sunne* (o obavezi slijeđenja Sunneta)
8. *Ed-Da'vetu ilellah ve ahlakud-du'ati* (o islamskom misionarstvu i ahlaku daija)

9. *Hukmu-s-sufuri vel-hidžab* (o propisima hidžaba)
10. *Životopis šejha Muhammeda b. Abdul-Vehhaba, rhm.*
11. *Tri kratke poslanice o namazu*
12. *Hukmul-Islami fi men ta'ane fil-Kur'an ev fi sunneti Resulillahi, sallallahu alejhi ve sellem* (o onome ko omalovažava Kur'an i Sunnet)
13. *Ikametul-berahin 'ala hukmi men istegasa bi-gajrillahi ev saddekal-kehenete vel-'arrafin* (o propisu upućivanja dova za pomoć nekom drugom mimo Allahu i statusu odlaska vračarima i gatarima)
14. *El-Džihadu fi sebilillah* (o borbi na Allahovom putu)
15. *Ed-Durusul-muhimme li 'ammetil-umme* (kratki savjeti običnom muslimanskom narodu)

Molimo Allaha, dželle šanuh, da nagradi uvaženog šejha najboljom nagradom za njegovu službu Islamu i muslimanima, te da mu oprosti grijehe, i uzdigne ga na visok stepen, te uvede u Džennet bez polaganja računa. Amin!

SADRŽAJ

